



EBB-4/2011.

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Az egyenruhás bűnözés folyamatát, hátterét és a gyöngyöspatai eseményeket feltáró, valamint az egyenruhás bűnözés felszámolását elősegítő eseti bizottság**

2011. október 26-án, szerdán, 15 óra 6 perckor
az Országház földszint 93. számú tanácstermében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	<i>3</i>
<i>Az ülés résztvevői</i>	<i>4</i>
<i>Elnöki bevezető</i>	<i>5</i>
<i>Mirkóczki Ádám ügyrendi javaslata</i>	<i>5</i>
<i>Szavazás az ügyrendi javaslatról</i>	<i>5</i>
<i>A napirend elfogadása</i>	<i>5</i>
<i>Meghallgatások</i>	<i>5</i>
<i>Dr. Kádár András Kristóf társelnök (Magyar Helsinki Bizottság) álláspontjának kifejtése</i>	<i>6</i>
<i>Dr. Gaudi-Nagy Tamás (Jobbik) hozzászólása</i>	<i>9</i>
<i>Selymes Erik főigazgató (Magyar Vöröskereszt) tájékoztatója</i>	<i>12</i>
<i>Dr. Jovánovics Eszter (Társaság a Szabadságjogokért), a Romaprogram vezetőjének tájékoztatója</i>	<i>14</i>
<i>Juhász Péter terepmunkás (Társaság a Szabadságjogokért) tájékoztatója</i>	<i>16</i>
<i>Jeney Orsolya igazgató (Amnesty International Magyarország) tájékoztatója</i>	<i>20</i>
<i>Kérdések és vélemények válaszadással</i>	<i>22</i>
<i>Reflexiók</i>	<i>37</i>
<i>Elnöki zárszó</i>	<i>40</i>

Napirendi javaslat

1. Meghallgatások

Selymes Erik, a Magyar Vöröskereszt főigazgatója
Dr. Pardavi Márta, a Helsinki Bizottság társelnöke
Dr. Kádár András Kristóf, a Helsinki Bizottság társelnöke
Dr. Dénes Balázs, a Társaság a Szabadságjogokért elnöke
Jeney Orsolya, az Amnesty International Magyarország igazgatója

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Dr. Kocsis Máté** (Fidesz), a bizottság elnöke
Móring József Attila (KDNP), a bizottság alelnöke
Berényi László (Fidesz)
Dr. Karakó László (Fidesz)
Németh Szilárd István (Fidesz)
Básthly Tamás (KDNP)
Nyakó István (MSZP)
Mirkóczki Ádám (Jobbik)
Pósze Lajos (független)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Harangozó Tamás (MSZP) Nyakó Istvánnak (MSZP)
Csenger-Zalán Zsolt (Fidesz) Básthly Tamásnak (KDNP)

A bizottság titkársága részéről

Laban János főtanácsadó
Ácsné Kovács Katalin munkatárs

Meghívottak részéről

Hozzászóló

Dr. Gaudi-Nagy Tamás (Jobbik) országgyűlési képviselő
Selymes Erik, a Magyar Vöröskereszt főigazgatója
Dr. Kádár András Kristóf, a Magyar Helsinki Bizottság társelnöke
Jeney Orsolya, az Amnesty International Magyarország igazgatója
Dr. Jovánovics Eszter, a Társaság a Szabadságjogokért munkatársa
Juhász Péter, a Társaság a Szabadságjogokért munkatársa

Megjelent

Fási Géza, a Magyar Vöröskereszt munkatársa
Dr. Bubán László, a BM Miniszteri Kabinet referense
Dr. Iványi Borbála, a Magyar Helsinki Bizottság munkatársa
Dr. Fazekas Tamás, a Magyar Helsinki Bizottság munkatársa
Átol Dorottya, az Amnesty International Magyarország munkatársa

(Az ülés kezdetének időpontja: 15 óra 6 perc)

Elnöki bevezető

DR. KOCSIS MÁTÉ (Fidesz), az eseti bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK:

Tisztelettel köszöntök mindenkit az eseti bizottság ülésén, az ülést megnyitom. Elsőként a határozatképesség megállapítására kerül sor. Megállapítom, hogy 9 fő személyesen van jelen, helyettesítési megbízást 2 képviselő adott, így bizottságunk 11 fővel határozatképes.

Javaslatot teszek a napirend elfogadásával. A futárpostával megküldött napirendi javaslatához képest nincs változás, mai ülésünkön meghallgatásokra kerítünk sort az alábbiak szerint.

Tisztelettel köszöntöm a Helsinki Bizottság részéről dr. Kádár András Kristóf társelnök urat, a TASZ Romaprogramjának terepmunkását, Juhász Péter urat és a Romaprogram vezetőjét, dr. Jovánovics Eszter úrhölgyet, Jeney Orsolyát, az Amnesty International Magyarország igazgatóját.

Tájékoztatom önöket, hogy Selymes Erik főigazgató úr a Magyar Vöröskereszt részéről még nem érkezett meg, éppen ezért a meghallgatások sorrendjén változtatni szükséges, hiszen vele kezdtünk volna. Javasolom, hogy elsőként Kádár András Kristóf társelnök urat hallgassuk meg, ezt követően a TASZ munkatársait, és amennyiben idő közben megérkezik a főigazgató úr a Vöröskeresztől, akkor őt, majd legvégén az Amnesty International munkatársait.

(*Jelzésre:*) Megadom a szót Mirkóczki Ádám képviselő úrnak. Parancsoljon!

Mirkóczki Ádám ügyrendi javaslata

MIRKÓCZKI ÁDÁM (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Szeretnék egy napirend-kiegészítési javaslatot tenni, ha a tisztelt bizottság arról döntene. Javasolnám, hogy dr. Gaudi-Nagy Tamás országgyűlési képviselő elkötelezett jogvédőként röviden kifejtse az álláspontját, és szólhasson az esettel kapcsolatban. Köszönöm szépen.

ELNÖK: A Hárszabály 78. § (2) bekezdése lehetőséget ad arra, hogy az országgyűlési képviselő hozzászólási jogot kapjon a bizottság ülésén. Tekintettel arra, hogy nem zárt ülésen vagyunk, különösebb akadályt nem látok.

Szavazás az ügyrendi javaslatról

Aki egyetért azzal, hogy Gaudi-Nagy Tamás képviselő úr hozzászólási jogot kapjon a bizottság ülésén, kérem, kézfeltartással jelezze! (*Szavazás. – 9 igen szavazat.*) Ki az, aki ellenzi? (*Nincs jelzés.*) Ki tartózkodik? (*Szavazás. – 2 tartózkodó szavazat.*) 9 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 2 tartózkodás mellett a képviselő úr hozzászólhat a bizottság ülésén.

A napirend elfogadása

Aki egyetért a napirendi javaslattal, kérem, kézfeltartással jelezze! (*Szavazás. – Mindenki jelez.*) Köszönöm. A napirendet egyhangúlag elfogadtuk.

Meghallgatások

Tisztelt Bizottság! Rátérünk a napirend megtárgyalására. Engedjék meg, hogy a múltkori bizottsági ülés menetének megfelelően javaslatot tegyek arra, hogy vendégeinket, akik a mai ülésünkre meghívást kaptak, egymást követően hallgassuk meg, és a

meghallgatásuk után következzenek a képviselői kérdések, hozzászólások. Amennyiben elfogadják ezt a logikát, javaslatot tennék arra, hogy először az imént említettek szerint dr. Kádár András Kristóf társelnök úrnak adjam meg a szót.

Társelnök úr, parancsoljon!

Dr. Kádár András Kristóf társelnök (Magyar Helsinki Bizottság) álláspontjának kifejtése

DR. KÁDÁR ANDRÁS KRISTÓF társelnök (Magyar Helsinki Bizottság): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottsági Tagok! Köszönöm szépen a szót. Elnök úr felkérésére a Helsinki Bizottság szeptember folyamán elég részletes álláspontját megküldte a bizottságnak. Ebből az álláspontból szeretnék egy pár fontosabb kérdést kiemelni, és utána természetesen örömmel válaszolok az önök kérdéseire.

A bizottság mandátumával kapcsolatban azt az aggályt mindenképpen szeretném kifejezésre juttatni, hogy ez a bizottság egy közrendvédelmi krízis kapcsán jött létre, és ez abból az országgyűlési határozatból is kitűnik, amely a bizottságot létrehozta, ennek fényében érthetetlennek tartjuk, hogy annak a szervezetnek, intézményrendszernek a felelősségét, amely az ország közrendjét végső soron és elsődlegesen a felelősét, a rendőrséget, a belügyi kormányzatot, a kormányt értem, a bizottság vizsgálata nem terjed ki. Szintén aggályosnak találjuk a mandátummal kapcsolatban, hogy bizonyos kérdések mintha megelőlegeznék a vizsgálat végeredményét, így például a romák elutaztatása kapcsán indokolatlan pánikkeltésről beszél a határozat. Nyilván előbb tisztázni kellene, mennyire volt indokolatlan az a félelem, amely az elutazás hátterében állhat a későbbiekben kifejtett álláspontunk szerint.

Mínt hogy az elnök úr arra kért bennünket, hogy általában az események előzményeivel kapcsolatban fejtsük ki az álláspontunkat, kitértünk azért a kormányzati, rendőrségi felelősségre. A helyzet az, hogy Gyöngyöspátán egy helyi lakos öngyilkosságával, tehát nem is egy helyi bűnesettel kapcsolatban kezdődött az eseménysor, a Szébb Jövőért Polgárőr Egyesület behívása. A rendőrség álláspontja szerint Gyöngyöspata egyébként egy átlagos bűnügyi mutatókkal rendelkező település. Az öngyilkosság kapcsán gondolta úgy a Jobbik, hogy szükséges a cigányterror áldozatai érdekében fellépnie. Ez a kifejezés nem az enyém, hanem a kisebbségi ombudsman jelentése szerint a tüntetésre buzdító plakátok szóhasználata.

Azt gondolom, hogy itt egy tudatos etnikai feszültségkeltés céljával indult meg az akció, és az események azt mutatták, hogy ez a cél sajnos meg is valósult. Itt történt egy demonstráció, amely, azt gondolom, az első rendőrségi mulasztást hozta, ugyanis nyilvánvalónak tartom a Magyar Gárda ügyben hozott legfelsőbb bírósági álláspont alapján, hogy amikor elindult egy 1500-2000 fős tömeg a település romák lakta része irányába, akkor ezt a demonstrációt fel kellett volna oszlatni. A Magyar Gárda ügyben kifejtette a Legfelsőbb Bíróság és azt megelőzően két másik bíróság, hogy etnikai feszültségkeltés volt a cél demonstrációs jelleggel, katonai jelleggel megtartott vonulás, kirekesztő tartalommal, az érintettek kitérésre való képtelensége, együtt a foglyul ejtett közönség fogalmával, mások jogait, szabadságát sérti. Akik elmélyültek a gyülekezési törvényben, tudják, hogy a mások jogainak, szabadságának sérelme egy gyülekezés feloszlításának legitim, illetve kötelező oka. Tehát azt hiszem, itt kezdődött egy olyan rendőri mulasztássorozat, amely később az események eskalálódását megalapozta.

Tudjuk, hogy 2011. március 6. és március 17. között a Polgárőr Egyesület és hozzácsapódva más szélsőséges szervezetek járőröztek a faluban, a romákat kísérték az utcán, bementek velük a vegyesboltba, egy terhes roma asszony esetében ez a zaklató jellegű követés odavezetett – erről majd a TASZ-os munkatársak fognak részletesebben beszélni –, hogy koraszülés indult meg a helyszínen. Az a kérdés, hogy ebben az időszakban a rendőrség

miért nem cselekedett. Érdekes, hogy később Hajdúhadház kapcsán 2011. április 16-án az ottani szabálysértésekkel összefüggésben a Belügyminisztérium kiadott egy közleményt, amely szerint fekete egyenruhában provokatívan fellépő emberek félelmet keltenek a helyi cigány lakosságban, ami egy jogállamban elfogadhatatlan. Ezzel a kijelentéssel egyetértünk, csak az nem világos, hogy amennyiben ez így van, és amennyiben az áprilisi belügyminisztériumi álláspont szerint ez a magatartás megvalósítja a garázdaság szabálysértését, akkor miért nem indult emiatt egyetlen eljárás sem március 6. és 17. között Gyöngyöspatán?

2011. március 14-én nyílt levélben fordult több szervezet az ottani tapasztalatok és sajtóhírek alapján a belügyminiszter úrhoz, kérvén a határozott fellépést. Mi azt gondoljuk, hogy ennek az elmaradása vezetett oda, hogy áprilisban több sérüléssel járó dulakodásig fajultak az események. Úgy véljük, a kormányzat későn, csak akkor, amikor ez a modell áterjedt Hajdúhadházra, ebben az esetben, illetve ebben a pillanatban kezdte látni azt, hogy hová vezethet ez az eseménysor, akkor kezdte el keresni azokat a jogi lehetőségeket, amelyek már Gyöngyöspatán kellettek volna, és amelyeket, ha Gyöngyöspatán alkalmaznak, azt hiszem, akkor nem kellett volna később akár a büntető törvénykönyv, illetve a szabálysértési törvény módosításához folyamodni.

Tulajdonképpen röviden összefoglalva ezt a kérdéskört, azt gondoljuk, ha hamarabb reagál a kormányzat a civil szervezetek jelzéseire, vagy ha hamarabb komolyan veszi azt a fenyegetést, amelyet a szélsőséges csoportosulások a romák sérelmére kifejtett tevékenysége jelent, akkor megelőzhető lett volna, mind a településen a romák április 22-ei utaztatása, mind pedig az, ami a Véderő tagjainak a faluba való visszatérése után történt.

Az eseti bizottság mandátumába tartozó egyes kérdésekkel kapcsolatban csak bizonyos kérdéseknél éreztük úgy, hogy azokkal összefüggésben a szervezetünknek releváns mondandója van. A c) pont volt annak megállapítása, hogy ki és miért állította valótlanul azt, hogy a Vöröskereszt által hosszú ideje szervezett akció a gyöngyöspatai romák helyszínéről történő evakuálása volt. Ezt mesterséges terminológiai problémának tartom, hogy mi az evakuálás, mi nem az. Egyetlen kérdés van, hogy a romák elutazását motiválhatta-e, motiválta-e a Véderőtől való félelem. Azt gondolom, ha összerakjuk az események kronológiáját, akkor abból egyértelműen kiderül, hogy igen. A Véderő április elején, nem sokkal azután, hogy eltávoztak a Polgárőr Egyesület tagjai, illetve a véderősök Gyöngyöspatáról, meghirdette ezt a katonai tábort. Sajtóhírekből tudjuk, hogy április 17-én, vasárnap egy rendőri intézkedést is igénylő összetűzés volt a helyi romák és a véderősök között. A véderősök állítólagosan a bozótot mentek tisztítani az ott megvásárolt telekre, és amikor visszatértek, áthaladtak a romák lakta területen, valahogyan az egyik romák lakta ház ablaka betört, és előkerült a véderősöktől a rendőri intézkedés nyomán néhány macséta, amit a bozótvágás még indokolhatna is, de néhány sokkoló is, ami viszont, azt hiszem, kevésbé alkalmas az ilyen tereptisztításra. Ez április 17-én történik.

A Vöröskereszt főigazgatója utóbb azt nyilatkozta, hogy őt április 19-én, kedden keresték meg a helyi romák, azért, hogy őket elszállítsák. Lehetett tudni, hogy pénteken, 22-én kezdődik a katonai tábor, és emlékeztetett, egy Origós cikkben olvasható, hogy korábban már a romák nagy számban elutaztak, amikor a Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület tagjai masíroztak a faluban, de ez az utazás a családi pótlék, illetve egyéb családi anyagi források teljes felemésztéséhez vezetett, és azért kérték a Vöröskereszt segítségét, mert másodszor a saját forrásaikból már nem tudtak volna a rokonokhoz utazni, ezt nyilatkozta az Origónak a Vöröskereszt igazgatója. Tehát nekem elég világosnak tűnik az, hogy ismét azért próbálták elhagyni a falut, mert tartottak attól, hogy mi lehet, és az utóbb bekövetkezett események fényében nem is véletlenül.

Az, hogy 19-én kérték az elszállításukat, álláspontom szerint nem tekinthető annyira hosszú ideje szervezett akciónak. Arra a kérdésre pedig, hogy motiválhatta-e a félelem a

romák kérését, az én válaszom az eset körülményeinek értékelése alapján egyértelmű igen. Tehát a bizottságnak, mielőtt megválaszolja ezt a kérdést, először azt kellene tisztázni, vajon tényleg indokolatlan pánikkeltésről beszélünk-e avagy sem. Láttuk, hogy három nappal később, az utazás után intenzív rendőri jelenlét mellett is erőszakba torkollott az addigra már elviselhetetlen feszültség.

A bizottság mandátumának a) pontja azt mondja, kinek az érdeke, hogy a nemzetközi sajtó Magyarországról rossz képet mutasson, kinek az érdeke hazánk lejáratása? Ezzel kapcsolatban azért nagyon fontos, hogy a jogvédő szervezetek eszköztárának legitim eleme a súlyos jogsértésekre vagy mulasztásokra való figyelemfelhívás, akár a határokon belül, akár a határokon kívül. Itt az anyagunkban emlékeztettem rá, most is szeretném, hogy 2006 őszén a Fidesz az Európai Néppárt őszi események kapcsán tartott meghallgatásának szervezésében, lebonyolításában aktívan részt vett. Nem hiszem, hogy ez Magyarország lejáratása. Egyrészt nem az országról van szó, hanem a mindenkori kormányzatról, amely nem azonos az országgal, másrészt pedig azt gondolom, mint ahogyan 2006-ban, egy legitim eszköze volt a figyelemfelkeltésnek az, hogy külföldön is elmondjuk, mi történt, ugyanúgy legitim eszköze lehet itt is. Ezt el kell viselni, ez a demokratikus pluralizmus része, hogy nem mindenki gondolkodik ugyanúgy arról, hogy mi az a jogsértés, ami már eléri azt a szintet, ahol már az országhatáron kívül kell orvoslást szerezni.

Javaslatként a működő jogellenes csoportok törvényes felszámolásának elősegítésére. Erre a következő javaslatokat tettük, és ezzel zárom is a hozzászólásomat. A létező jogszabályokat az arra hatáskörrel rendelkező szerveknek alkalmazniuk kell. Abban az esetben, ha bizonytalan a joggyakorlat, akkor már semmi nem gátolja a hatáskörrel, illetékességgel rendelkező szerveket, hogy akár ad hoc szakértői csoportokat hívjanak össze, büntetőjogászok, alkotmányjogászok, rendészeti szakemberek, ombudsman, akár a civil szervezetek képviselőiből, hogy bizonyos jogszabályi rendelkezések alkalmazhatóságát megvitassák. Azt gondolom, ha például a garázdaság szabálysértésének alkalmazását a rendőrség már márciusban tesztelni kezdi, és nem vár áprilisig, akkor egyrészt hamarabb kiderülhetett volna, hogy adott esetben ez nem alkalmas jogi eszköz, és szükség van jogszabály-módosításra, ami végül bekövetkezett, de csak májusban. Másrészt pedig adott esetben még arra is fény derülhetett volna, hogy nem is kell jogszabály-módosítás, mert ez alapján is fel lehet lépni megfelelő módon.

Az a kérésem, hogy az állami szervek vegyék komolyan a civilek jelzéseit, mi március 14-én szoltunk a belügyminiszter úrnak, nem sokkal később több egyéb érintettnek, köztük az elnök úrnak is a rendészeti bizottság elnökeként, hogy probléma lehet. Nagyon sokáig azt a választ kaptuk, hogy a rendőrség kézben tartja az eseményeket, végül is úgy tűnik, ez nem volt a helyzet helytálló értékelése.

Az ügyészségnek vizsgálnia kell – ezt mondtuk augusztusban, szeptemberben – azoknak az egyesületeknek, mozgalmaknak a tevékenységét, amelyek szerepet játszottak Gyöngyöspatán és Hajdhadházán, örömmel konstatáltuk, hogy ez megtörtént, és megkezdődött a Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület feloszlata iránti eljárás.

Meg kell vizsgálni, hogy a hatályos jogi szabályozás megfelelő védelmet jelent-e a gyöngyöspataihoz hasonló akciókkal szemben. Azóta nem volt hasonló, tehát elképzelhető, hogy igen.

Krízishelyzetben tényleg szükséges gyorsan, rapid módon összehívni olyanokat, akik kellő szakértelemmel rendelkeznek ennek megítéléséhez. Szakmai protokollt kell kidolgozni az etnikai konfliktusok rendőrség általi kezeléséhez, ezt nagyon régóta szorgalmazzuk, és nagyon szeretnénk, hogyha a civil szervezeteket ebbe a munkába bevonnák, van tapasztalatunk ezen a téren.

A végső konklúziónk, hogy a kormányzat, a mindenkori hatalom bírálata alapvető jog, alapvető joga azoknak, akik ennek a hatalomnak a tevékenységével elégedetlenek, akár

politikai felelősségre vonással fenyegetni, vagy ezt akár meg is valósítani egy olyan esetben, amikor valaki egy általa sérelmesnek vélt helyzetet az egyébként jogszerűen rendelkezésére álló fórumok előtt szóvá tesz, akár itthon, akár külföldön, szerintem nem egy elfogadható lépés egy jogállamban. A hatalomnak az a feladata, dolga, azon kívül, hogy a legjobb tudása és szándéka szerint kormányozza a rá bízott államot, népet, hogy elviselje, lesznek olyanok, akik azt gondolják, ezt adott esetben nem jól teszi.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Bár tisztelettel végighallgattam az elnök urat, de az én feladatomban az, hogy a bizottság rendjét és a napirend tárgyát szigorú szabályok között tartsam. A bizottság létének megkérdőjelezése nem tartozik a napirendünkhöz, erről az országgyűlési határozat már döntött.

Én azt önmagában is prekoncepciónak tartom, hogy önök sok minden ismeret hiányában elfeledkeznek arról, hogy a bizottság tagjai zárt ülésen már megismertek információkat az ügyről. Nyílt ülésen meghallgattuk az állami vezetőket és a helyi vezetőket a múltkorin ülésen, és számtalan kérdés fogalmazódott meg most bennem is, és ahogyan látom, a képviselőtársaimban is.

Egy dologra felhívnám a figyelmet. A Heves Megyei Rendőr-főkapitányság egyik jelentése alapján Selymes Erik úr elmondta, a rendőrségi jelentésben olvasható, idézem: „Nincs szó evakuálásról és pánikhangulatról.” Tehát vitaindítónak köszönjük az ön által elmondottakat, de azt kérem önöktől is, hogy ne tekintsék egyértelműnek és feltétlenül helyesnek az önök álláspontját, mert jó néhány ellentmondás került elő már az előző ülésen meghallgatott személyekkel kapcsolatban is.

Kérek mindenkit, hogy maradjunk a napirend tárgyánál.

Gaudi-Nagy Tamás képviselő úr jelezte, hogy el kell mennie. Tekintettel arra, hogy a bizottság megadta a hozzászólási jogot, ő következik, hogy végezni tudja az egyéb elfoglaltságait, és ezt követően térünk rá a meghívottak meghallgatására.

Képviselő úr, parancsoljon!

Dr. Gaudi-Nagy Tamás (Jobbik) hozzászólása

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Köszönöm szépen, elnök úr.

Tisztelettel üdvözlöm a bizottság tagjait, a meghívott szervezetek képviselőit és a sajtó képviselőit. Megpróbálom röviden, tömören összefoglalni az álláspontomat erről az egész gyöngyöspatai jelenségről, és itt, a bizottság feladataihoz kapcsolódóan segíteni a bizottságot abban, hogy valóban a határozatban foglaltakat el tudja végezni, derüljön ki az igazság.

Elsőként a megszólalásom minőségét szeretném pontosítani vagy definiálni. Országgyűlési képviselő is vagyok, egyben a Nemzeti Jogvédő Szolgálat, a Nemzeti Jogvédő Szervezet ügyvezetője, amely szervezet 2004 óta, illetve önálló szervezetként 2008 óta létezik, és a világ bármely tájához tartozó magyar embereket védi, ha jogsérelem éri őket. Nagyon sok átfedés, sok kapcsolódás volt egyébként a munkám során akár a Helsinkin Bizottság, akár a TASZ munkájával az elmúlt 8 évben, hiszen komoly sérelmeket okoztak állami szervek, tehát ismerjük így egymást, és tudjuk, hogy nyilván másképp látjuk a világ dolgait, de a tények azonban makacs dolgok, talán ebből kellene kiindulni, ebben kívánom én is a bizottság munkáját most segíteni, hogy pusztán tényeket fogok felsorakoztatni, mi igaz abból, hogy szélsőjobboldali szervezetek gerjesztették az etnikai feszültséget, mi igaz abból, hogy mondjuk egyfajta terror uralkodott el a faluban.

Először is azt szeretném kérni Kádár András Kristóftól, aki tényleg egy nagyon elismert szakember ezen a téren, és nagyon régóta dolgozik jogvédőként, ráadásul a Független Rendészeti Panasztestület egyik meghatározó tagja, hogy ne sértse meg a cigány embereket

azzal, hogy nem nevezi nevükön őket. A költségvetési törvényben éppen most ezt tárgyaljuk, ezért kell hamarosan elmennem. A költségvetési törvény Országos Cigány Önkormányzatról szól, nem tudom, miért kell olyan kifejezéseket használni, amelyek nem adekvátak. Ez nyilván egy vita, akár egy szakmai tudományos vita is, de Berényi képviselőtársunk, akivel együtt ülünk az emberi jogi bizottságban, soha nem tiltakozik, ha cigány emberekről beszélünk. Szerintem ez az egyenes, derekas dolog, legalább is így tudom, a cigány emberek ezt szeretik, ha a nevükön szólítják őket.

Tovább szeretnék menni. Azzal kezdte Kádár András Kristóf, és ehhez kapcsolódnék, hogy mi volt Gyöngyöspatán az alaphelyzet. Szerintem ez a legfontosabb dolog, ezt megérteni és megvizsgálni, mielőtt a Szébb Jövőért Polgárőr Egyesület tagjai megjelentek a helyiek kérésére. Közbiztonsági válsághelyzet volt Gyöngyöspatán, de nemcsak Gyöngyöspatán volt ez a helyzet tipikus, hanem nagyon sok más településen az országban ebben az időszakban eluralkodott a mindennapi bűnözés, ha úgy tetszik... *(Selymes Erik bejön az ülésterembe.)*

ELNÖK: Tisztelettel köszöntjük a Vöröskereszt főigazgatóját, Selymes Erik urat, és kérem, biztosítsunk helyet az asztalnál részére. Elnézést, képviselő úr.

Köszöntjük, főigazgató úr. Megadom a szót a képviselő úrnak, hogy folytassa a hozzászólását.

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Köszönöm szépen. Ez úton is köszöntöm Selymes Erik elnök urat, a Vöröskereszt főigazgatóját.

Tehát azt szeretném összességében elmondani, hogy egy közbiztonsági válsághelyzet volt Gyöngyöspatán. Ez egy közel 3 ezer fős település, ahol a személy- és vagyonbiztonság oly mértékben és oly tömegesen került veszélybe a mindennapi bűnözés miatt, hogy lényegében többek között ott egy virágzó szőlőhegy is volt, nagyon jó borászat is volt, de ez a szőlőhegy teljesen tönkrement. Olyan esetekről tudunk, én magam is tájékoztam több képviselőtársammal, Morvai Krisztina képviselő asszony Mirkóczki Ádám képviselőtársunkkal lent volt, tájékozódott, meghallgatta a helyieket. A szőlősgazdát nem engedték ki a szőlőbe földet művelni, mert azt mondták, ez a mi földünk mától. Ezek az emberek, akik ezt mondták, cigány emberek voltak. Nem minden Gyöngyöspatán élő cigány ember tett ilyet, az országban sem minden cigány ember tesz ilyet, de azok az elkövetők, akik félelemben, rettegésben tartották a falut, bizony, cigányok voltak, összeférhetetlen életmódot kifejtve, létükben, vagyonbiztonságukban, személyi méltóságukban fenyegetve a magyar embereket.

Nem előzmény nélküli ez az egész. 2006-ban már eljutott oda Gyöngyöspata, hogy egy úgynevezett petíciót állítottak össze a helyi lakosok, amely már akkor összefoglalta azt a nagy számú bűncselekmény-sorozatot, amellyel lényegében lehetetlenné vált nagyon sok helyi ember élete. Meg kell érteni, Gyöngyöspata két részből áll, van egy jobb része, olyan értelemben, hogy egy szerencsésebb része, amely a cigányok által lakott résztől távolabb esik, és van egy közelebb eső rész, ahol bizony az élet pokollá változott. Pokollá változott, mert nem mernek otthonról elmenni az idős emberek a templomba, mert ha elmennek a templomba, mire visszaérnek, kifosztják a házukat. Ezek tipikus jelenségek. Leköpi a nénit, aki megy az utcán a templomba, hogy te idős k..., nem mondom tovább. Tehát ilyen helyzet volt Gyöngyöspatán, és ha ez elől homokba dugjuk a fejünket, ez abszolút tévútra csúszik. Nagyon vitatkozom azzal az állítással, amit Kádár András Kristóf mondott, és nagyon csodálkozom, hogy jól felkészült jogászként hogyan tud a tények mellett ennyire elmenni, és hogyan tudja azt kijelenteni, hogy átlagos bűnözési helyzet volt Gyöngyöspatán. Ez egyszerűen nem igaz.

Pintér Sándor belügyminiszter úr is tett egy olyan utalást a parlamenti felszólalásában egy alkalommal, hogy 15 bűncselekmény volt Gyöngyöspatán, amikor a Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület megérkezett, ennek hatására, hogy megjelentek az egyesület tagjai, ez megduplázódott. A látencia azonban egy tény, egy kőkemény tény. Miről van itt szó? Morvai Krisztina lent volt Mirkóczki Ádámmal, meghallgatást tartottak, csak ott, a helyszínen, egy délelőtti során több mint 30 különböző vagyoni bűncselekményről tettek tanúbizonyságot a lakosok, akik ezt nem jelentették be a rendőrségnek. Miért nem? Azért, mert a rendőrség sajnos eszköztelensége, felkészültsége miatt, és ebben egyetértek, tehát a bűnözéssel szemben specifikálódott egységek hiányában nem tud megbirkózni ezzel a tömeges bűnözéssel, és ebből fakadóan a lakosok a legtöbb bűncselekményt nem is jelentik be, nem bíznak benne, hogy bármi történik az elkövetők kézre kerítésében, nem beszélve a kártalanításról. A költségvetési törvényben 120 millió forintot állítanak be erre a tételre idén, ez nagyon kevés, csak Gyöngyöspatán szerintem több kárt okoztak. A lényeg az, hogy ez nem egy átlagos eset.

Öngyilkosság. Igen, öngyilkosságot követett el egy idős ember, mert nem bírta elviselni azt a megaláztatást, azt a helyzetet, hogy a hálószobájába köveket dobálnak minden nap, és megalázzák, megtiporják, kirabolják. Ez tehát egy nagyon súlyos jelenség.

Azt mondja Kádár András Kristóf, hogy fel kellett volna oszlatni a tüntetést. Szeretném, ha világossá válna: a Magyar Gárda ügyében hozott legfelsőbb bírósági ítélet még olyan értelemben nem tekinthető véglegesnek, hogy a Strasbourgi Emberi Jogi Bíróságra vittük ki az ügyet, és határozott álláspontom, hogy ott előbb vagy utóbb el fog dőlni az ügy a gyülekezési és egyesülési jog mellett, viszont ez nyilván egy felülvizsgálati ítélet, azonban abból semmiképpen nem vezethető le az, hogy egy bűnözés által sújtott övezetben ne lehessen tüntetést tartani azon személyek mellett és értük, akiket megaláznak, megtipornak. Ezt tévedésnek tartom.

Szeretnék még arra utalni, hogy tulajdonképpen milyen események történtek ott, a helyszínen. Amit én tudok, és jogvédőként meg tudok mondani, tömegesen kapjuk a jelzéseket az ország különböző tájairól, elsősorban az északkelet-magyarországi és baranyai vidékekről, mint jogvédő szervezet, olyan esetekről, ahol a polgárok nem mernek, nem tudnak segítséget kapni olyan csoportok, akár uzsora-bűncselekmény esetén. Cigány ember is megkeresett bennünket. A cigány bűnözői csoportokkal szemben nem tudnak fellépni, nyújtunk segítséget lakásmaffia ügyekben, és a bizonyos mindennapi bűnözés, a megélhetéshez szükséges vagyont elvonó bűncselekmények ügyeiben. Ez tehát egy jelenség. Valamelyik jogvédő szervezet, úgy látszik, arra érzékeny, hogy kinek, milyen érzékenységet sérti, ha valaki kimondja az igazságot. Úgy gondolom, jogvédőként az a feladatunk és felelősségünk, hogy a kiszolgáltatott, megtiport emberek számára segítséget adjunk, mint ahogyan az elmúlt 8 évben is tettük, és akár 2006 ősze kapcsán a Helsinki Bizottság is tette abban az ügyben, de úgy látom, azóta kicsit szerepet tévesztett.

Az álláspontomat végül is összefoglalóan szeretném elmondani, hogy itt egyáltalán nem helyes ez a megközelítés, hogy gerjesztette a feszültséget a Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület vagy bármely jó szándékú magyar ember megjelenése Gyöngyöspatán márciusban, ugyanis Gyöngyöspata döntő többsége a támogatásukról biztosította őket, ellátta őket, örült a jelenlétüknek, és ennek hatására a bűnözés, a bűncselekmények elkövetésének száma jelentősen csökkent. Miután a törvényi szigorítások bekövetkeztek, volt egy választás Gyöngyöspatán, ahol az emberek Juhász Oszkára, a Jobbik jelöltjére szavaztak, és ennek a szavazásnak a ténye önmagában cáfolja azt, hogy itt a helyi lakosokat sértő szélsőjobboldali erőszakhullámról lenne szó. Egyet akarunk mi is, ebben egyetérthetünk, akik a teremben vagyunk, hogy emberközpontú rendet szeretnénk, amelyben mindenki, aki tisztességesen él, joggal számíthat arra, hogy a vagyonát, személyét megóvja az erre a célra fenntartott rendőrség, és nem hagyják magára. Mi is ebben bízunk, és ezért veszünk részt ebben a munkában.

Sok sikert kívánok a bizottság tagjainak, hogy ebben a szellemben tudják a munkájukat elvégezni.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen, és további jó munkát kívánok a képviselő úrnak.

Tisztelettel köszöntöm körünkben ismételten Selymes Erik urat, a Magyar Vöröskereszt főigazgatóját, és ha megengedik, az eredeti napirendi menethez visszatérve megadom a szót a főigazgató úrnak, miután Berényi képviselő úr, a bizottság tagja elmondja hozzászólását. Parancsoljon!

BERÉNYI LÁSZLÓ (Fidesz): Elnök úr, a képviselő úrnak egyetlen kérdést szeretnék feltenni. A képviselő úr a jogvédő szervezetben egy olyan prominens személy, elvállalná-e egy olyan cigány ember védelmét, aki a Véderő, a Betyársereg vagy a Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület miatt került olyan helyzetbe, hogy ártatlanul megalázták?

Köszönöm. *(Dr. Gaudi-Nagy Tamás: Szívesen válaszolok.)*

ELNÖK: Nem szeretném, ha a napirendtől eltérően egy alternatív vita alakulna ki a bizottsági ülésen, egy rövid reagálásra megadom a szót a képviselő úrnak, utána lezárjuk ezt a témát.

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Természetesen igen, ellátnék ilyen jellegű ügyeket, viszont ilyen jellegű ügyről nem tudok, hogy cigány emberrel szemben büntetőeljárás indult volna. A praxisomban már láttam el a 2007-es tüntetés során meghurcolt cigány ember védelmét, ez abszolút összeegyeztethető a jogi hitvallással és a Jogvédő Szolgálat hitvallásával.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Berényi képviselő úré a szó.

BERÉNYI LÁSZLÓ (Fidesz): Itt, a meghallgatás során a bizottságnak adtak olyan információt, amiből az derült ki, hogy cigány embereket is sérelem ért, de lehet, hogy ez nem került önhöz. *(Dr. Gaudi-Nagy Tamás: Utánanézek.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Most megadom a szót Selymes Erik főigazgató úrnak a Magyar Vöröskereszt részéről, és harmadszor is tisztelettel köszöntjük, és köszönjük, hogy el tudott jönni. Szeretném megkérni, röviden foglalja össze a Magyar Vöröskereszt gyöngyöspatai eseményekkel kapcsolatos szerepvállalását, illetve az álláspontját.

Parancsoljon, főigazgató úr, öné a szó.

Selymes Erik főigazgató (Magyar Vöröskereszt) tájékoztatója

SELYMES ERIK főigazgató (Magyar Vöröskereszt): Köszönöm szépen a meghívást. Szeretettel köszöntök minden jelenlevőt.

A Magyar Vöröskereszt idén ünnepli a 130. évfordulóját, és elmondhatjuk, hogy a legrégebbi és legnagyobb civil segélyszervezet vagyunk Magyarországon, így nem csoda, hogy Gyöngyöspatán is aktívak vagyunk, most már két éve, de nemcsak Gyöngyöspatán, hanem nagyon sok északkelet-magyarországi településen, ahol nagy arányban élnek mélyszegénységben cigányok, romák, ugyanúgy, ahogyan a belső periférián, Jász-Nagykun-Szolnok megyében is élnek, és próbáljuk a sorsukat a rendelkezésünkre álló eszközökkel, a rendelkezésünkre álló 80 ezer önkéntessel jobbra tenni. Egy ilyen programunk összesen hat megyében futott 2011-ben, ez pedig az úgynevezett vetőmag program volt, amikor 23 ezer, nagyrészt roma családnak biztosítottunk a konyhakertjéhez vetőmagot, pontosan azért, mert

szeretnénk megelőzni azt a helyi feszültséget, amit a kisember, a magyar átlagpolgár vidéken megél egy roma szomszédsággal kapcsolatosan, pusztán azért, mert az ő kertjéből szüretelnek esetleg azok a romák, akiknek semmi más esélyük nincs arra, hogy zöldséghez, bármilyen élelmiszerhez jussanak. Azt mondtuk, ebbe bevonunk hat megyét és 23 ezer családot, képessé tesszük őket arra, azon túl, hogy kiosztottuk a vetőmagokat és a kerti szerszámokat, kineveztünk mentorokat minden településen, volt, ahol többet is, akik figyelemmel kísérték ezeket a kiskerti programokat, ezáltal szemmel láthatóan csökkentek a kisebb értékű, de az emberek számára sokszor bosszantó kerti lopások. Ilyen programunk futott, illetve fut Gyöngyöspatán is, ezen túl a helyi iskolában van egy tanárnő, aki nagyon nagy szívvvel viseltetik az ott lévő 460 roma iránt, különösen az ő osztályába, iskolájába járó hátrányos helyzetű roma gyermekek iránt, és azon dolgozik, hogy mind a tanulásban, mind pedig az elemi körülményeikben legyen télen egy cipő vagy melegebb pulóver vagy akár élelmiszer, amit kiosztanak a nagyszünetben a roma gyerekeknek, hogy ne korgó gyomorral hallgassák végig a tananyagot. Ezt ő mindig megtette, elsősorban mindig is a Vöröskereszt segítségét kérte.

A Vöröskereszt mellett Gyöngyöspatán más civil szervezetek is segítettek, de talán a legnagyobb arányban a Vöröskereszt volt az a szervezet, amelyik igyekezett ott segítséget nyújtani. Ez a folyamatos segítségnyújtás alapozta meg a helyiekben, a helyi romákban is azt a bizalmat, amikor elkezdődött március elején a különböző ad hoc módon kialakult egyenruhás szervezetek gyülekezése és felvonulása, egyenruhás menetelése Gyöngyöspata településen. Először a 28 500 forintos szociális segélyüket költötték arra a roma családanyák, hogy a purdékot a hónuk alá markolva buszokkal akár 100 kilométerre is a rokonságukhoz elutazva elkerüljék ezt a március... *(Megszólal a füstérezkelő.)*

ELNÖK: Nem tudom, miért szól a füstérezkelő. Amíg nincs nagy baj, kérem, folytassa.

SELYMES ERIK főigazgató (Magyar Vöröskereszt): Köszönöm szépen. Március elején úgy tűnt, a március 15-i ünnepre fog kulminálni az ottani szélsőjobboldali jelenlét, és amint említettem, a szociális segély összegét fordították akkor az elutazásra. Rokonoknál nyertek befogadást, volt, aki csak néhány napig maradt, volt, aki egy hétig maradt, de továbbra is folytatódott a gyülekezések. A képviselő úrtól hallottuk, hogy mennyire örültek ennek a gyöngyöspataiak. Rengeteg személyes kapcsolat is szövődött, akár szerelmek, akár barátságok a kapukon belül és a kapukon kívül is. A romákat rendkívüli módon aggasztotta ez a fordulat a hosszú évtizedes békés magyar-roma egymás mellett élés után, mely 2011 márciusában bekövetkezett. Már nem volt pénzük húsvét táján arra, hogy újra nyakukba vegyék a környéket, esetleg a húsvéti ünnepekre távozzanak a faluból, amikor is a Véderő több napos gyakorlatot hirdetett, illetve megvásároltak a roma teleppel szemben a Zám-patak ellenkező partján, a hegyoldalban egy nagyobb telket, ahol úgynevezett kiképző tábort szerettek volna kialakítani, és a húsvéti hétvége célja részükről az lett volna, hogy felépítik ezt a tábort, bekerítik, és különböző gyakorlatokat hajtanak ott végre.

Ez volt az a momentum, ami igazán félelemmel töltötte el a romákat, és azzal a kéréssel is fordultak a Vöröskereszthez, hogy nagyon megnyugtatóná őket, ha a húsvéti ünnepekre szerveznék a gyerekeknek és az édesanyáknak egy táboroztatást valahol az országban. Így került sor Budapesten a csillebérci táborban, illetve Szolnokon a tiszaligeti ifjúsági táborban a roma gyerekek és édesanyák elhelyezésére. Volt köztük néhány idős ember is, akiket magukkal vittek ebbe a táborba. A táboroztatáshoz a Vöröskereszt nemcsak az utazást biztosította számukra, különböző sportfelszereléseket, játékokat vettünk, hogy értelmesen töltsék ezt az időt, illetve megszerveztük Csillebércen a kisvasúton a gyermekek utaztatását. Kora reggeltől késő estig tartós sport- és játékos programok zajlottak.

Fegyelmezettek voltak a roma gyerekek, az édesanyák is. A férfiak otthon maradtak, és részt vettek egy falucsinosító programban, a híradóban is láthattuk, festették az ottani közúti híd szalagkorlátját, illetve a saját portájuk körül tettek rendet, a saját kerítésüket festették, a saját udvarukat tették rendbe, így békés hangulatban sikerült vasárnap hazatérniük a húsvéti vakációról.

A Magyar Vöröskereszt nevében közzé tettem április 22-én délelőtt egy MTI-közleményt, amelyben nagyjából az áll, hogy a Magyar Vöröskereszt elviszi egy húsvéti táboroztatásra a gyöngyöspatai roma gyermekeket, illetve édesanyjukat. A táboroztatás célja egyrészt a gyermekeknek való élményszerzés, másrészt a helyi etnikai feszültségek csökkentése. Miután a különböző sajtóhírekben, a különböző médiumokban különböző híresztelések, vélemények láttak napvilágot még aznap délelőtt, elég nagy intenzitással, kiadtam 22-én délután még egy MTI-közleményt, amelyben közzé tettem, hogy a Magyar Vöröskeresztnek semmiféle evakuálási célja nem volt, és leírtam azt is, hogy Richard Field úr nyilatkozatai, amelyeket megtett Gyöngyöspatán 22-én reggel, illetve délelőtt, azok semmi szín alatt nem a Vöröskereszt nevében történtek, és senkitől nem kapott felhatalmazást arra, hogy a Vöröskereszt nevében nyilatkozzon, különösen nem a nemzetközi sajtónak, és különösen nem ilyen tartalommal, ilyen stílusban, ahogyan ezt ő megtette.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen a főigazgató úrnak az elmondottakat. Most szeretném megadni a szót Juhász Péter úrnak, aki a TASZ Romaprogram terepmunkásaként van jelen.

Parancsoljon, Juhász úr, öné a szó.

JUHÁSZ PÉTER terepmunkás (Társaság a Szabadságjogokért): Köszönöm, elnök úr, de ha lehet, mi cserélnénk, mert jó lenne, ha valaki a jogi vonatkozásokat el tudná mondani, amit a tapasztalataimmal ki tudnék egészíteni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom a szót dr. Jovánovics Eszternek, a Romaprogram vezetőjének. Parancsoljon!

Dr. Jovánovics Eszter (Társaság a Szabadságjogokért), a Romaprogram vezetőjének tájékoztatója

DR. JOVÁNOVICS ESZTER, a Romaprogram vezetője (Társaság a Szabadságjogokért): Tisztelt Elnök Úr! Köszönöm a szót, és köszönjük a meghívást, megpróbálok rövid lenni. Alapvetően és lényegében mindennel egyetértünk, amit Kádár András is elmondott, én azokat a dolgokat próbálom elmondani, ami még nem hangzott el. Először is arról szeretnék beszélni, hogy a TASZ milyen tevékenységet fejtett ki a gyöngyöspatai események kapcsán, ezt követően pedig szeretném röviden összefoglalni a jelentésünk mondanivalóját, amit körülbelül egy hónappal ezelőtt önöknek eljuttattunk, majd átadnám a szót Juhász Péternek, aki terepmunkás, és a saját tapasztalatairól be tudna számolni.

Március, áprilisban három terepmunkásunk 13 alkalommal ment le Gyöngyöspatára. Az első alkalom március 11-e volt. Az ott látott és hallottak miatt fordultunk két nappal később nyílt levélben a Magyar Helsinki Bizottsággal és a Nemzeti és Kisebbségi Jogvédő Irodával közösen a belügyminiszterhez, ugyanis azt láttuk, hogy a rendőrség súlyos jogsértéseket nem akadályoz meg. Ezt követően március 17-én Balog Zoltánnal tárgyaltunk, ismertettük vele a jogi álláspontunkat, amelynek a lényege az volt, hogy számos olyan szabálysértés és büntetőtényállás van, amelyet alkalmazni lehetett volna ebben a helyzetben a szélsőséges árendfenntartókkal szemben, illetőleg, amiről már Kádár András is beszélt, az

október 7-i (*sic. Március 6-i*) demonstrációt a rendőrségnek kötelessége lett volna felosztatni, onnantól fogva, hogy a cigánysoron kezdtek el vonulni az egyenruhások. Konkrét jogi eljárásokat is indítottunk. Április 8-án tettünk feljelentést három ügyben közösség tagjai elleni erőszak miatt, mind a három ügy a márciusi 2 hetes járőrözés idején történt, erre majd még vissza fogok térni. Filmeket készítettünk, hiszen a terepmunkásainkat minden alkalommal videós kolléga kíséri. Három filmünk került nyilvánosságra, ezeket meg lehet nézni a honlapunkon. A legutolsó egy 24 perces film, ami az eseményeket március 1-jétől lényegében a polgármester-választást is feldolgozza, és ennek megalapozására született az árnyékjelentés.

Az árnyékjelentésünknek három fő mondanivalója van. Azt gondoljuk, hogy elsősorban az ott megtörtént súlyos emberi jogsértésekért szélsőséges szervezetek a felelősek, a Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület, a Véderő és a Betyársereg, amelyekről az árnyékjelentésünkben felsorakoztatott tények alapján egyértelműen kimondható, hogy cigányellenes nézeteket valló szervezetek, ez egy provokatív politikai akció volt, amit itt produkáltak, és azt gondoljuk, az is egyértelműen bizonyítható, hogy kötődnek a Jobbikhoz, amelynek szintén a politikai retorikája középpontjában a cigányellenesség áll. Azt gondolom, erre szép példa volt Gaudi úr iménti megszólalása, ezt nem kívánom a továbbiakba kommentálni. Egyébként erre még elég erős bizonyíték az, hogy a gyöngyöspatai és a hajdúhadházi járőrözést is jobbikos demonstráció kísérte, valamint a Jobbik jogásza előszeretettel védelmezi ezeket a szervezeteket és járőrözéseiket a televíziós vitaműsorokban.

A jelentésünk következő fontos mondanivalója az, hogy álláspontunk szerint a kormányzat rendkívül későn nyilvánult meg az ügyben, a márciusi járőrözésnél lényegében nem történt a kormányzat részéről elhatárolódás és a történetek elítélése. Ki lehet mondani, hogy később, amikor ez megtörtént, úgy, hogy a hajdúhadházi események során Pintér Sándor először kimondta, hogy nincs helye a járőrözők tevékenységének, de ugyanakkor a kommunikáció kettős volt, mert ugyanakkor azt is mondták, hogy Gyöngyöspatán rend van, nincs mitől félni. Itt egy elég erős ellentmondás van. Azt is érdemes megjegyezni, hogy amikor Orbán Viktor először a nyilvánosság előtt május 1-jén, jóval az események után megszólalt, kimondta azt, idézem: „Az teljesen nyilvánvaló, hogy mit kellett volna csinálni már hetekkel ezelőtt is, de a gyülekezési jog meg a gyülekezési szabadság mögé bújnak azok, akik valójában provokálják az ott élőket.”

Végül gyorsan, röviden és pontokba szedve szeretném összefoglalni, hogy megítélésünk szerint milyen súlyos rendőri mulasztások történtek, amelyek végső soron szintén a kormány és a belügyi vezetés felelősségét vetik fel. Először is a polgárőrségről szóló törvény rendelkezései alapján a gyöngyösi rendőrkapitánynak nem lett volna szabad tudomásul venni a Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület járőrözését, ebben a tekintetben részletesen ki vannak fejtve a jogi indokaink. A március 6-i Jobbik-tüntetést fel kellett volna osztatnia a rendőrségnek, ezt nem ismételtem meg, sőt már azt megelőzően, miután mi kikértük a bejelentést, és annak a tartalmából egyértelmű volt a demonstráció cigányellenes célja, valamint az, hogy a demonstráció a cigánytelepen fog végigvonulni, és azt gondolom, már a bejelentéskor látható volt, hogy ez egy jogellenes gyülekezés. A 16/1990. BM rendelet alapján a rendőrségnek már előre figyelmeztetnie kellett volna írásban a demonstráció szervezőjét arra, hogy fel kell majd osztatnia a gyülekezést.

Végül azt gondolom, nagyon súlyos jelenség egy jogállamban, hogy a rendőrség helyben szolgálatot teljesítő tagjai látványosan jó viszonyban vannak a szélsőséges polgárőr szervezetek tagjaival, kezet fognak velük, erről tévéfelvételek is vannak, továbbá kötelessége lett volna a rendőrségnek megindítani a megfelelő szabálysértési és büntetőeljárásokat, amelyek jogszabályi alapjait felsoroltuk különböző jogi állásfoglalásainkban. Végül, ha már nem indították meg hivatalból ezeket az eljárásokat a romák bejelentései alapján, akkor azokban az esetekben, amikor mi megtettük a feljelentéseket, elvárható lenne az a minimum, hogy három esetben tettünk gyűlölet-bűncselekmények miatt feljelentést, és mind a három

ügyben az igazolódott, amit sajnos évek óta tapasztalunk, hogy a Magyar Rendőrség jogalkalmazási gyakorlata a gyűlölet-bűncselekmények terén meglehetősen sok kivetnivalót hagy maga után. Tehát azt gondolom, hiányzik az országgyűlési bizottságot létrehozó határozatból egy nagyon fontos elem, méghozzá a kormány, a belügyi vezetés és a rendőrség felelősségének a vizsgálata.

Most átadnám a szót a kollégámnak.

ELNÖK: Parancsoljon, Juhász úr, öné a szó.

Juhász Péter terepmunkás (Társaság a Szabadságjogokért) tájékoztatója

JUHÁSZ PÉTER terepmunkás (Társaság a Szabadságjogokért): Köszönöm, elnök úr. Köszöntöm a bizottságot, és köszönöm, hogy lehetőséget kaptunk, hogy elmondjuk a véleményünket.

Ahogy Eszter elmondta, ahhoz én is csatlakoznék. Nem vagyok jogász, de talán a személyes tapasztalataimat meg tudom osztani, azt gondolom, ez releváns lehet, hogy az ott élő roma származású emberek hogyan élték meg a helyzetet. Azt hiszem, általában én voltam a legtöbbet jelen Gyöngyöspatán a jelenlévők közül. Az én információim nem elmesélésekből származnak, és nem abból, hogy egyszer lementem, meghallgattam a népet, azután visszajöttem Budapestre, hanem rendszeresen, hetente többször én magam személyesen részt vettem az ottani eseményekben, meghallgattam a panaszokat, illetve munkatársaink, mert rajtam kívül van még terepmunkás, vannak jogászaink, gyakran napi szinten voltunk jelen a gyöngyöspatai események során.

Három pontra szeretnék reagálni a bizottság feladatai közül, amit szeretnék jobb megvilágításba vagy kontextusba helyezni, de nem tudom, van-e erre lehetőség, nem voltam még meghallgatáson, de nagyon örülnék, ha mondjuk Selymes Erik úrhoz egy gyors igen, nem választ tehetnék. Egyébként más esetben, ha a Vöröskereszt kap egy olyan megkeresést, hogy hűsvétra szeretnék a gyerekeket elutaztatni, akkor mennyi időt szán a szervezésre egy normális esetben?

ELNÖK: Főigazgató úr, parancsoljon!

SELYMES ERIK főigazgató (Magyar Vöröskereszt): Először megválaszolnék egy nagyon gyakori kérdést, amit azóta folyamatosan kapott a Magyar Vöröskereszt. Tehát meglepően sokan, akár határon túli magyarok, akár itthoni magyarok kérnek bennünket arra, hogy szervezzünk gyermektáborokat. 2012-re az egyik kiemelt projektünk mindenképpen az új sávunk, azon belül a nyári és egyéb táboroztatások mennek. Egy ilyen tábor szervezésére 1-2 hetet szánunk, de mivel országos szervezet vagyunk, minden kapcsolatunk megvan, rengeteg helyen jártunk a táborokban, ilyen például a szolnoki is, ilyen a csillebérci is. Gondoljanak csak a német menekültekre, ahol a Magyar Vöröskereszt a Német Vöröskereszttel közösen működtette ezt a tábort, ha visszaemlékszünk, ez egy érdekes momentum, hogy a Vöröskereszt Nemzetközi Tanácsa jogosult arra is a Genfi Egyezmény értelmében, hogy az általa védett embercsoportokat kézi fegyverekkel védje, úgyhogy Csillebérc körül 1989 nyarán a német vöröskeresztesek géppisztolyokkal, illetve pisztolyokkal felszerelve védtek a keletnémet állampolgárokat.

Még egyszer: tehát néhány naptól maximum 2 hétig tart.

JUHÁSZ PÉTER terepmunkás (Társaság a Szabadságjogokért): Ha van rá lehetőségem...

ELNÖK: Ha szabad, akkor maradjunk először a megbeszélteknél.

JUHÁSZ PÉTER terepmunkás (Társaság a Szabadságjogokért): Világos, csak az egyik pont az, hogy a húsvéti utazás körülményeinek feltárása lényeges körülmény lehet, hogy egyébként a Vöröskereszt mivel mozdult. A másik kérdés majd szembe jön azzal, hogy nagyon sok olyan településen járok, ahol egyébként igény lenne a hátrányos helyzetű gyerekek nyaraltatására.

A kérdésem az lenne akkor: ha én ma jelzek egy ilyen csoportot, egyébként nincs semmi feszültség, nem kell félniük ezeknek az embereknek, van-e esély arra, hogy ők most vasárnap elutazhatnak egy gyerektáborba a Vöröskereszt pénzén?

ELNÖK: Főigazgató úr, legyen szíves erre még válaszolni, utána a kérdezés joga a képviselőké.

SELYMES ERIK főigazgató (Magyar Vöröskereszt): Igen, tehát az egyik válaszom az, hogy a legutóbbi példa az ilyen tömeges táboroztatásra a Devecser-Kolontár-Somlóvásárhelyi vörösiszap-katasztrófa gyermek kárvallottjainak Horvátországba történő utaztatása volt a nyár végén. A Horvát Vöröskereszt fogadta őket az ottani üdülőjében, és ott eltöltöttek egy csodálatos hetet.

Ha most kérnek tőlünk ilyen segítséget, minden megyei szervezetünknek külön apparátusa, illetve folyamatos programja van arra, hogy pénzt gyűjtsön magánszemélyektől, vállalkozásoktól, önkormányzatoktól a gyermekek táboroztatására. Tehát ez nálunk folyamatos, bevett program. *(Juhász Péter: Világos, nagyon köszönöm.)*

ELNÖK: Köszönjük. Juhász úr, megadom a szót.

JUHÁSZ PÉTER terepmunkás (Társaság a Szabadságjogokért): A harmadik pont a) pontjára, a húsvéti utaztatás körülményeire és a szervezés feltárására megkaptam a választ. Ha jól értem, a Vöröskereszt vész helyzetben szervez ilyen táborot ennyi idő alatt, mint a kolontári vörösiszap-katasztrófa esetében. Nem arról szól a Vöröskereszt tevékenysége, hogy egyébként szegény gyerekeket csak úgy, három nap alatt vigye táboroztatni, ráadásul egy húsvéti alkalommal, ami egyébként a helyi emberek elmondása alapján, legalább is akikkel helyben beszéltem, és a 460-ból az az állításom, hogy 260-nal beszéltem, ezek azok, akik mondjuk 14 év felett vannak.

Az volt az állításom, hogy soha életükben nem utaztak még el húsvétkor sehová, hiszen a roma családoknál az a szokás, hogy egyben maradjon a család húsvétkor, és közösen ünnepeleik az ünnepet, tehát nem indokolható az ő szempontjukból, hogy hosszú ideig – és itt térek rá a másik kérdéskörre – szervezett programról beszélhetünk akkor, és azt hiszem, mindenféle objektivitást mellérakhatunk, ha bárki az utazását 3 nap alatt szokta megszervezni, azt gondolom, legalább is én olyan családból származom, ahol a 3 nap egy hirtelen elutazásnak minősül, nálunk családirag egy nyaralást vagy ilyesmit akár hónapokkal megelőzően szoktunk betervezni, pláne akkor, ha egyébként egy ünnepről van szó, amit közösen szokott eltölteni a család. Ezt nagyon fontos és lényeges momentumnak tartom, hogy a helyi emberek mondjuk március 18-án még nem terveztek utazást, nem gondolták azt, hogy egy hétfői napon el kell hagyniuk a helyszínt, pláne úgy, hogy nincs is lehetőségük rá.

Április 19-én hallottam én magam először, hogy tervezik ezt, hogy elmennének. Jelen voltam annál az eseménynél, amikor Richard Fieldet Farkas János megkérte arra, próbáljon segíteni abban, hogy a helyi romák elhagyhassák hétvégén a települést, mert ott a Véderő táboroztatni fog kiképző céllal más egyéneket. A jelenlévők számomra többször világossá tették, hogy nemcsak Gyöngyöspatáról mennének el nagyon szívesen, mert féltik a családjuk

testi épségét, hanem nagyon sokszor elhangzott az is, hogy az országot szívesen elhagynák. Zárójelben: érdemes megtekinteni azt a nemrég napvilágot látott adatot, hogy Kanadába 2000 ember ment ki ebben az évben, ebben megelőzünk minden más országot a világon. Talán nem véletlen, hogy ezek a Magyarországról származó, ám romának született emberek úgy érzik, hogy Magyarországon nem biztosított számukra a mindenkit megillető jog. Ugyanerről számoltak be nekem számtalan esetben a helyi lakosok, tehát mondjuk Gaudi-Nagy Tamást egyszeri leérkezése alkalmával a helyi nem roma lakosság tájékoztatta arról, hogy mennyi bűncselekmény történt. Ezt elhiszem, erről többször is beszéltem, és biztos vagyok benne, ennek van alapja, hogy nagyon sok olyan bűncselekményt követtek el helyben élő emberek, akiket a rendőrség nem nyomozott ki, ám azt meglehetősen meghökkentőnek tartom, hogy Gaudi-Nagy Tamás tudja, anélkül, hogy rendőrségi feljelentés vagy feltárt bizonyíték lenne, hogy ezek az emberek roma származásúak voltak.

Pontosan ez az a torzítás, ami megengedhetetlen egy parlamenti képviselőtől, pláne egy bizottsági ülésen végképp, hogy valakit a származása alapján egy csoportként ítéli meg, mellé még oda is teszi, hogy nem a nevükön szólítjuk őket. Ezeknek az embereknek nem az a nevük, hogy cigány, hanem az a nevük, hogy Farkas János vagy bárki is, de van egy személynevük, és úgy szokás egy jogállamban megítélni az emberek tevékenységét, hogy ők személyesen mit követtek el, nem pedig a hozzájuk tartozó egyéb etnikum vagy bármilyen más módon hozzájuk köthető embercsoport általában a véleményünk szerint miket talál, mit követett el, vagy mit nem. Azt gondolom, ez egy nagyon lényeges kérdés, hogy pontosan ez a mentalitás és magatartás fedezhető fel az ottani hatalmat gyakorló szempontjából is, legyen ez a rendőrség, legyen ez a helyi önkormányzat, legyen ez a helyi baráti körnek nevezett, a közösség érdekében állítólagosan eljáró civil szervezet, mindenhol azt kaptuk információként a roma lakosságtól, hogy nem tudják a jog szerinti jogaikat gyakorolni, nem tudnak adott esetben munkáért menni, de túlmegegyek ezen.

Tehát összefoglalva a mondandómnak ezt a felét, az állításom az, hogy a c) pontban megfogalmazott hosszú ideig szervezett út egy hamis állítás, nem szervezték hosszú ideig ezt az utat, kedden jelen voltam akkor, amikor Farkas János megkérte Richard Fieldet, aki egyébként nem ezen ügy kapcsán, Selymes Erik ezt alá tudja támasztani, a vetőmagprojekt, illetve a tanoda felállításával kapcsolatban érkezett Gyöngyöspatára, ott, helyben kérték meg, ha tud ebben segíteni, akkor segítsen. Ő ennek a kérésnek tett eleget.

Áttérnék a másik pontra, hogy Richard Field kinek a megbízásából és milyen céllal állított bármit is. Richard Fieldet én a Magyar Tudományos Akadémián egy konferencián ismertem meg, oly módon, hogy bemutatták, ő az, aki egyébként szociális vonalon sokat szokott segíteni a hátrányos helyzetű embereknek, emiatt voltam vele kapcsolatban, egyébként ezért is ismertem meg, amikor odaérkeztem, mert jogvédőként próbálunk egy olyan komplex programot megvalósítani az északkeleti régióban, ahol elsősorban tevékenykedünk, hogy a jogvédelmet egészítse ki ilyen tevékenység is, alapvetően ilyen volt a kapcsolatunk. Az ő elmondásából, és ha bárki megnézi az Amerika Ház Alapítvány tevékenységét, amelyen keresztül ő gyakorolta, én úgy hívom, hogy jószolgálatot, hasonló tevékenységet, mint a Vöröskereszt maga is végez, akár együttműködésben, akár külön, tudomásom szerint ők hajléktalan szállókat hoztak létre, ami, úgy tudom, elnök úr, egyébként is prioritás lenne, tehát ilyen értelemben fontos lehet a tevékenysége más vonatkozásban is.

ELNÖK: Juhász úr, megtenné, hogy a napirendnél marad?

JUHÁSZ PÉTER terepmunkás (Társaság a Szabadságjogokért): Persze, Richard Fieldről beszélek, megkaptam a napirendet, elnök úr, ott vagyunk, most én beszélek. Úgy értem, ha az én meghallgatásom a napirendi pont, akkor pont annál járok, amiről beszélek, azt hiszem, ott maradtam.

Richard Field, tehát azt láttam, hogy jó tevékenységből abszolút pozitív figuraként tűnt fel a helyi lakosság szemében, segítséget nyújtott azoknak az elesetteknek, akik ezt kérték, semmilyen másféle tevékenységet nem végzett, nem erőszakolta rá magát az ottaniakra, és nem állított semmit. Abban segített, amiben tudott, a kapcsolatait és a pénzét felhasználva segített ezeknek az embereknek az onnan való eljutásban egy más helyszínre. Itt zárójelben hadd jegyezzem meg, hogy én magam nem értettem ezzel egyet. Én már ott jeleztem mind Farkas Jánosnak, mind Richard Fieldnek, hogy nem értek egyet azzal, hogy el kellene vinni az embereket, és ennek az oka nem az, hogy nem kellett mitől félniük, hanem éppen az, hogy annyira félt ott mindenki mindentől, attól, hogy jön a Véderő, attól, hogy a rendőrség munkájára most sem számíthatnak, épp úgy, mint az emlegetett vonulás alkalmával, amit a rendőrségnek nyilvánvalóan fel kellett volna oszlatnia. Azt mondtam, ez azért rossz ötlet, mert csak a férfiak maradnak ott a férfiakkal szemben, tehát egy még feszültebb helyzet alakulhat ki. Azt mondtam, egy háborús frontvonal képződhet így, ha ott csak a férfiak vannak, és a család egyéb tagja nem is fogja vissza a családtagokat. Én ebből a szempontból nem találtam megfelelőnek ezt az eljárást, de egy másodpercig nem gondolom, hogy az ottani, ott élő helyi asszonyok és gyerekek jó szándékból, kalandvágyból, és egyébként nem tudom, talán pihenés szándékából kérték meg Richard Fieldet, hogy úgyis rég voltunk nyaralni, pont eljött az ideje, hogy húsvétkor legyen külön a család. Ez egész egyszerűen egy nem igaz állítás.

Innen most már csak egy pontra reagálnék, azt hiszem, a többi tényleg megtalálható a TASZ honlapján az árnyékjelentésben. Tehát az, hogy kinek az érdeke Magyarország lejáratása, erre, azt gondolom, nehezen fogunk választ kapni, de az viszont eléggé egyértelműnek látszik, hogy ki járhatja le Magyarországot. A Helsinki Bizottság elnöke, illetve Eszter is elmondta, hogy a jogvédő szervezeteknek is, ahogyan egyébként másoknak is teljesen legitim eszközük a nemzetközi sajtó értesítése, így gondolom én magam is, de tájékoztatom a bizottságot, hogy még a gyöngyöspatai romák is tisztában vannak azzal, hogy ma már létezik az internet Magyarországon és még Gyöngyöspatán is, ennek pedig van egy olyan ága, amit Facebooknak szoktak hívni, ahol közvetlen kapcsolatban vannak az emberek a külvilággal, akár Magyarországon él, akár máshol a Földön. Tehát itt az információforrást keresni olyan értelemben, hogy ki az, aki nemzetközi szintre kijuttatta ezeket a információkat, azt gondolom, egy meddő vállalkozás, nem is gondolom, hogy lehet témája, hiszen az internetre folyamatosan kerültek fel helyben élő emberektől az általuk készített videók, az általuk elmesélt események, illetve a civilek, akik elmentek helyben segíteni, ők is folyamatosan posztoltak a saját Facebook oldalukon. Én magam ismerek több olyan civilt, akik beszéltek újságírókkal, egyébként engem is rengetegen megkerestek nemzetközi értelemben érdekelt újságírók, tehát az ilyen típusú információk eljuttatása ma már nem arról szól, hogy van egy valamilyen háttérben érdekelt ember, aki le akarná járni Magyarországot, ezért információt gyűjt, azt hiszem, a kommunizmus alatt volt talán ilyen tényállás. Most, amikor azt gondoljuk, hogy jogállamban, demokráciában élünk, és az a cél, hogy az információhoz mindenki szabadon hozzáférhessen, akkor ez nem egy releváns kérdés, hogy hogyan és milyen módon kerültek oda a sajtó munkatársai.

Arra az általam feltett kérdésre, hogy ki járhatja le Magyarországot, azt gondolom, a nemzetközi sajtóban nem az jelent meg, hogy kiktől kapták az információt, hanem az, hogy mik történtek, illetve mik nem történtek, és ezek a tények azok, amelyek rossz színben tüntetik fel Magyarországot, az, hogy nem járt el a rendőrség, az, hogy egyébként a helyi lakosság egy jelentős része hiába fordult rendőri segítségért, erről mi számtalan bejelentést kaptunk, pontosan úgy, ahogyan Gaudi-Nagy úr beszámolt arról, hogyan keresték meg őket. Ugyanígy számos olyan jelzést kaptunk, hogy nem jár el a rendőrség a romák bejelentései alapján. Erről egyébként, amikor Pintér Sándor úr javaslatára Eiselt György úrnál voltunk bent a Belügyminisztériumban, le is adtuk azokat az összegyűjtött panaszokat, amelyeknek

azóta is várjuk az eredményét. Nem tudom, ezek eljutottak-e a Panasztestülethez. Egyébként a rendőrségi eljárásokkal szemben én magam adtam át Eiselt úrnak 7 darab panaszt, de nem tudjuk ezeknek a sorsát, mint ahogyan általában a feljelentések sorsát sem tudjuk követni. Én ennyit tudtam hozzátenni.

Nagyon röviden összefoglalva: biztos, hogy az ott élő emberek féltek, ez nem kérdés; biztos, hogy szerettek volna elmenni már Richard Field és a Vöröskereszt megjelenése előtt is, tehát egy hónappal azelőtt mondták, akár az országot is szeretnék elhagyni, mert így nem biztosítottak számukra a jogállami keretek. Úgyhogy személyes tapasztalatként ennyit tudok mondani, és várom a kérdéseiket, ha vannak.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen.

Tisztelt Juhász Úr! Én a tisztelet jegyében végighallgattam önt, ugyanakkor néhány dolgot szükséges tisztáznunk. Ez egy országgyűlési bizottság, ennek vannak szabályai, az ülésvezetésnek vannak szabályai. Az, hogy önök párbeszédet kezdeményeznek egy megadott hozzászólásnál, a fölött még szemet lehet hunyni, de az, hogy ön azt mondja nekem, most én beszélek, akkor az hiba. Kicsit szerényebben kérném a hozzászólásokat.

Szeretném tájékoztatni önöket arról, hogy az ülés rendjéért, annak a menetéért én felelek, s önök, meghívottak lehetőséget kaptak arra, hogy elmondják az álláspontjukat, még arra is lehetőséget kaptak, hogy kérdezzenek, de arra, hogy kiiktassák a bizottság tagjait és az elnökét, nem kaptak lehetőséget.

(Selymes Erik jelzésére:) Most nem adom meg a szót önnek, Jeney Orsolya úrhölgy következik az Amnesty International Magyarország részéről. Az igazgató asszonynak adom meg a szót, őt Selymes Erik főigazgató úr követi, mert jelezte, hogy szeretne hozzászólni, de én a napirend elején elmondtam, hogy egymás után meghallgatjuk önöket, utána indul meg az érdemi vita, nemcsak az önök kérdéseinek a feltételére, hanem a bizottság tagjainak a kérdéseit is szeretnénk hallani.

Parancsoljon, igazgató asszony, öné a szó.

Jeney Orsolya igazgató (Amnesty International Magyarország) tájékoztatója

JENEY ORSOLYA igazgató (Amnesty International Magyarország): Köszönöm szépen a szót. Üdvözlöm a tisztelt elnök urat és a bizottságot.

Az Amnesty Internationalt, a nemzetközi emberi jogvédő szervezetet képviselem, és a meghívó alapján az álláspontunk ismertetése az ülés tárgya. A napirendi pont alatt az szerepel, hogy én beszélhetek, de szerintem félreértés történt az előbb.

Az Amnesty International 2010 óta foglalkozik Magyarországon kifejezetten a gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatosan, és rámutatott már 2010 végén pontosan arra, amire az itt jelen lévő kollégáim is, illetve az EBESZ is, hogy a jelenlegi magyar büntető igazságszolgáltatási rendszerben vannak még olyan hiányosságok, amelyeket ki kell javítani annak érdekében, hogy hatékonyan lehessen fellépni a gyűlölet-bűncselekményekkel szemben, és minden magyar állampolgárt megvédeni egy olyan esetben, amikor a saját identitása a cél. Én például örülök, hogy erdélyiként bizonyos védelmet kapnék, ha engem valaki azért támadna, mert erdélyi vagyok, és nem kerülnék hasonló helyzetbe, mint Gyöngyöspata, de ezt talán nem kell magyarázni.

A gyűlölet-bűncselekmény egy borzasztóan káros jelenség a társadalomban. A gyűlölet-bűncselekményben nemcsak maga az áldozat van veszélyben, hanem az áldozat közössége is, illetve ilyen szempontból az egész társadalom. 2010 végén jelentettük meg a jelentésünket, önök közül többen már látták, hiszen a parlament Emberi jogi bizottsága tárgyalta. Ez a jelentés alapvetően pontosan azokat az aggályokat fogalmazza meg, amelyek

Gyöngyöspatán gyakorlatilag megtestesültek. A jelentés alapvetően arról szól, hogy a büntető igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai miatt nem lehet, és ismétlem azt, amit korábban mondtam, elég hatékonyan fellépni Magyarországon egy ilyen helyzetben, ugyanis nincsenek pontos iránymutatások a jogalkalmazásra, nincsen speciális képzés a rendőrség számára azért, hogy felismerjék, esetleg ilyen helyzet áll-e fenn, illetve nincsenek speciális egységek a rendőrségen belül. Úgy gondolom, az senki számára nem kérdés, hogy Gyöngyöspata és az ottani impotencia a rendőrség részéről alapvetően a tekintetben, hogy mit kellene tenni, pontosan ezt bizonyítja, hogy igenis, szükség van arra, hogy ezen a területen javuljunk.

Szeretnék egy tényt is közölni. Magyarország nemzetközi kötelezettsége az, hogy az állampolgárait megvédje a rasszista erőszaktól, a rasszista félelemkeltéstől. Ezt többek között az Európai Emberi Jogi Bíróság is kimondja. Szeretnék pontosan idézni, hogy biztosan az egyes számon legyünk: „Az erőszakos bűncselekmények kivizsgálása esetén az eljáró hatóságoknak az is kötelességük, hogy minden ésszerű lépést megtegyenek annak érdekében, hogy felfedjék a rasszista indítékot, és megállapítsák, hogy az etnikai gyűlölet vagy előítélet szerepet játszott-e az ügyben.” Az Amnesty International nemzetközi jogvédő szervezet Gyöngyöspata emberi jogi szempontját figyelte, és nagyon sajnálatosnak tartottuk azt, hogy egy jelentésben a megállapításokat újra elő kell venni, hiszen pontosan akkumulálódott egy gyöngyöspatai helyzet, pontosan előfordult az, hogy a rendőrség nem tudta, mit tegyen, nem tudta megindítani a szabálysértési eljárásokat, mert pontos irányosztások hiányoznak a tekintetben, hogyan alkalmazzák helyesen.

Nagyon sok minden elhangzott itt a civil kollégák részéről, önök is tudatában vannak rengeteg ténynek, erről kellene szólnia, hogy a bizottsággal ezeket feltárjuk, ugyanakkor pontosan a gyöngyöspatai eset sürgeti Magyarországot újfent arra, mint ahogyan az ENSZ előtt is erre sürgette nagyon-nagyon sok tagállam, hogy igenis, ezen a területen, akár együttműködve a civilekkel, hiszen mi is azért teremtettük meg ezt a jelentést még 2010 végén, tegyen meg minden olyan szükségszerű lépést, amellyel javítani tudja minden állampolgára számára a védelmet az országon belül.

Összegezve azt a nagyon fontos három pontban lerövidíthető dolgot: egy olyan cselekvési terv kidolgozására van szükség, és ezt már tavaly, 2010 novembere óta többször is, több civil szervezettel is folyamatosan ugyanezt mondjuk, az EBESZ is ugyanezt mondja, amely pontos iránymutatásokat tartalmaz a gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatos pontos alkalmazására, speciális képzésben részesíti a rendőrséget, hogy fel tudja ismerni, mikor fordulhat elő gyűlölet-bűncselekmény, illetve képes legyen arra, hogy kivizsgálja az esetleges rasszista indítékot, és speciális szakegység kell a rendőrségen belül.

Magyarország az ENSZ előtt is ígéretet tett, bízunk benne, hogy a gyöngyöspatai bizottság mandátuma már nem tartalmazza, de talán a jelentés megállapításai az irányba haladnak, hogy magasabb szinten érzik magukat biztonságban az emberek, és minden állampolgár megkülönböztetés nélkül részesüljön védelemben.

Ennyit szerettem volna elmondani. Az anyagainkat átküldtük, bár önnek kétszer is írtunk levelet közösen, de szívesen rendelkezésre bocsátjuk, és a kérdésekhez természetesen itt vagyunk. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük, és elérhetővé tettük a bizottság tagjai számára az önök által elküldött anyagokat.

Megadom a szót Selymes Erik főigazgató úrnak, utána a képviselők következnek. Parancsoljon!

SELYMES ERIK főigazgató (Magyar Vöröskereszt): Köszönöm a szót, elnök úr.

Szeretném Juhász Péter Vöröskereszttel szemben megfogalmazott kritikáit visszautasítani. Egyrészt az nem igaz, hogy csak veszélyhelyzetben, legyen az társadalmi,

természeti vagy ipari katasztrófa, amikor a Vöröskereszt táboroztat. A legújabb kori történetünkben 1979 óta indult el a Magyar Vöröskereszt úgynevezett „Napfény tábor” programsorozata, amelynek keretében több mint 100 000 gyereket táboroztattunk. Sajnos, idén nyáron a szűkös keretek miatt csak 3000-et tudtunk, de minden évben, amennyi pénzünk van, azt elköltjük táboroztatásra, elsősorban a Balaton partján, másodsorban egyéb volt ifjúsági táborokban. Ez az egyik megjegyzésem.

A másik pedig: a jól működő rendszerünk következtében nekünk nem kell minden héten feltalálni a kereket, akár napok alatt is meg tudunk szervezni egy táboroztatást. Az nem jelenti azt, hogy nem fontolgatjuk, nem tervezgetjük hosszabb időn keresztül, hogy melyik táboroztatást fogjuk megvalósítani és melyiket nem.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen az elhangzottakat, amit meghívott vendégeinktől hallhattunk.

Kérdezem a tisztelt bizottsági tagokat, van-e kérdésük, hozzászólásuk?

(*Jelzésre:*) Németh Szilárd képviselő úré a szó. Parancsoljon!

Kérdések és vélemények válaszadással

NÉMETH SZILÁRD ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr.

Nekem egy kérdésem lenne. Szeretném megkérdezni a jogvédőktől, mert jól látszott, hogy önök együttműködnek, együttműködnek, közösen aláírt anyagokat kaptunk önöktől, Orsi, Andris, Peti megszólítások voltak itt, a bizottsági ülésen.

Szeretném megkérdezni, hogy együtt vagy külön-külön milyen kapcsolatot ápolnak Richard Fielddel, és mióta? Miben jelentkezik ez a kapcsolat? Érdekelne az is, hogy támogatja-e az önök egyesületeit közvetlenül a cégein keresztül, vagy az Amerikai Ház Alapítványon keresztül valamilyen pénzzel?

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Megkérem a képviselőket is és a válaszadókat is, hogy rövid kérdések, rövid válaszok formájában menjünk, hiszen valamennyi képviselőnek még számtalan kérdése van.

Parancsoljon!

DR. KÁDÁR ANDRÁS KRISTÓF társelnök (Magyar Helsinki Bizottság): Nem találkoztunk Richard Fielddel, semmilyen formában nem támogat minket. A helyzet az, hogyha valamilyen kapcsolatban lettünk volna vele, akkor az anyagunkban, amelyet az ön állításával szemben nem a TASZ-szal közösen készítettük el, az erre vonatkozó kérdésre természetesen megadtuk volna a választ. Azért nem szerepel az anyagunkban erre vonatkozóan válasz, mert nincs ilyen kapcsolat. Azt a feladatunkat, hogy válaszoljunk a legjobb tudásunk szerint egy országgyűlési bizottság kérdéseire, természetesen tiszteletben tartjuk.

JENEY ORSOLYA igazgató (Amnesty International Magyarország): Sem személyesen, sem szervezetileg nem ismerjük Richard Fieldet, nem is volt hozzá közünk. Soha, semmilyen pénzt nem kaptunk tőle, hiszen az Amnesty International egyéni, független adományozókból tartja fenn magát, semmilyen kormányzati pénzt nem fogad el, a kormányzati szervektől sem és a nagykövetségektől sem.

DR. JOVÁNOVICS ESZTER, a Romaprogram vezetője (Társaság a Szabadságjogokért): Richard Fieldtől, illetve az America House Alapítványtól semmiféle

támogatásban nem részesülünk, szakmai ismeretségről lehet esetleg beszélni. Én személy szerint egyszer találkoztam vele a Magyar Tudományos Akadémián szervezett konferencián. Annyit tudok még mondani, ha az áttételesség is érdekli önöket, hogy az ő édesapja által alapított alapítvány a drogpolitikai programunkat 5 éve támogatja, ez egy teljesen nyilvános adatként kint van a honlapunkon.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Én Juhász úrtól szeretnék kérdezni. Többször elmondta a hozzászólásában, hogy a füle hallatára kérte meg Farkas János cigány önkormányzati vezető Richard Field urat arra, hogy segítsen kitelepíteni a romákat, ugyanakkor az előző ülésünkön Farkas János úr azt mondta, ő soha nem beszélt Richard Field úrral.

Idézem őt: „Tudomásom szerint egyetlenegy cigány vezető, sem Heves megyei, sem más országos vezető nem volt kapcsolatban Richard Fielddel.” Melyiket vegyük alapul a bizottsági meghallgatás során? Parancsoljon!

JUHÁSZ PÉTER terepmunkás (Társaság a Szabadságjogokért): Nem voltam itt, nem tudom, melyiket vegyük alapul. Én videófelvevővel tudom tanúsítani, de lehet, hogy itt van a fényképfelvétel a telefonomban is, amikor például segélyosztáskor az ő házában Richard Field ott tevékenykedett. Nem tudom, ő melyik időpontról beszélt, hogy nem ismerte még, de mondom, én személyesen találkoztam vele azon a napon is és más napokon is, amikor éppen segélyszállítmányt hozott Richard erre a településre.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Nyakó István képviselő úrnak adom meg a szót, őt Pösze Lajos képviselő úr követi majd.

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr.

Én először is azt gondolom, mivel teljesen természetesen a tisztelt meghívott vendégek elolvasták a H/3075. számú országgyűlési határozatot, a hangulatából, összeállításából tulajdonképpen érzékelhették azt, hogy itt tulajdonképpen felelősöket keresünk, az egyes pontoknál ellenzéki pártokat keresünk, hogy milyen felelősségük volt az idevezető történésekben, ami Gyöngyöspatán kialakult, illetve a külföldi sajtóban való hangulatkeltés az ország rossz hírnevének keltésében élen járó vagy pedig tettestársként megnevezhető szervezeteket keresünk, de ehhez képest úgy érzem, erre is készültek, és valóban, a jogvédő szervezetek tekintetében itt egy elkövetőnkénti magatartással kellett önöknek választ adniuk.

Van itt egy nyílt levél, amit március 12-én, tehát jóval az összeomlást megelőző napokban tettek önök közzé. Ez egy nyílt levél, világos, hogy olvashatta a sajtó, Társaság a Szabadságjogokért, Magyar Helsinki Bizottság és a Jogvédő Iroda írta ezt alá és jegyezte, amelyben foglyul ejtett közönségként definiálják a gyöngyöspatai romákat, cigányokat, ha úgy jobban tetszik. A rendőrség tétlenségét hozzák fel, és végül konklúzióként azt mondják:

„A rendőrség tétlensége álláspontunk szerint széleskörűen veszélyezteti a társadalmat” – gondolom, az egész társadalomra gondoltak –, „amennyiben a hatóságok nem üldözik megfelelően bizonyos jogellenes cselekmények, különösen a gyűlölet-bűncselekmények elkövetőit, akkor ez azt az üzenetet közvetíti, hogy az elkövetők szabadon folytathatják tevékenységüket, ami pedig másokat is hasonló bűncselekmény elkövetésére bátoríthat. Az elkövetők büntetlenül maradása hozzájárul az erőszak növekedéséhez – ez be is következett –. Az állam védelmének hiányában a kisebbségi csoportok elveszítik bizalmukat a jogalkalmazó hatóságokban és a kormányzatban, és tovább marginalizálódhatnak.“

Szerintem ez egy világos beszéd volt, és véleményem szerint tényszerű, de akkor világosan kérdezem: önök szánt szándékkal keltették-e – mert erre megy ki a játék, lássuk be őszintén – a határozati javaslat 3. pontja h) pontját, nekünk ugyanis dolgunk megállapítani azt, hogy kinek az érdeke, hogy a nemzetközi sajtó Magyarországról a valóságban nem létező

polgárháborús helyzetet mutasson be, valamint kik és miért nyújtanak téves, Magyarországot indokolatlanul rossz színben feltüntető információkat? Tévesek voltak-e ezek az információk? Szánt szándékkal akarták befeketíteni a Magyar Köztársaságot, jobban mondva most már Magyarország? Erre szeretnék választ kapni.

Természetesen van még kérdésem. Kérdésről kérdésre, vagy feltehetem egybe az egészet, elnök úr?

ELNÖK: Tegye, képviselő úr.

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): Nagyon kedves, köszönöm szépen.

A társtettesi minősítés teljesen világos, itt a Magyar Vöröskeresztet érinti vagy érintette. Szerintem úgy megfogalmazható a kérdés, főtitkár úr, nagy tisztelettel, amit egyes kormányparti politikusok mondtak a romák elutazását követően, miszerint itt nem egy kimenekítésről, evakuálásról van szó, hanem egy több hete tervezett húsvéti kirándulásról, nyaralásról van szó. A kérdésem az, bár egyébként megadta a választ a főtitkár úr, de még egyszer kérdezném: hány héttel előtte – ez kormányzati nyilatkozat volt – kezdte el a Vöröskereszt szervezésében az önök tiszteletre méltó szervezete a húsvéti utazást szervezni? Ha ez nem hetekben mérhető, akkor bizony felvetődhet a kérdés, hogy tudva vagy tudatlanul, de társtettesként közreműködtek az ország jó hírnevének a lejáratásában.

Természetesen más pontja is van a határozati javaslatnak, amely az ellenzéki pártok szerepére vonatkozik, ezt az ominózus 3. pont f) bekezdésében olvashatjuk: „Feladata a bizottságnak annak megállapítása, hogy az Országgyűlésben képvisellel rendelkező ellenzéki pártok közvetett vagy közvetlen módon részt vettek-e az ország közrendjének, közbiztonságának, köznyugalmának a megzavarásában.” Van-e olyan információjuk, hogy bármelyik ellenzéki párt, amelyik parlamenti képvisellel rendelkezik, ilyen cselekedetet követett el, legalább is az önök meglátása szerint vagy az önök tapasztalatai szerint? Ezt szeretném megtudni.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kérdezem a meghívott vendégeinket, ki válaszol erre a kérdésre? *(Jelzésre:)* Kádár András Kristóf úrnak megadom a szót.

DR. KÁDÁR ANDRÁS KRISTÓF társelnök (Magyar Helsinki Bizottság): Köszönöm szépen, nagyon röviden.

Ez a nyílt levél, amelyre ön hivatkozott, tévesen van márciusra keltezve, ez április 12., ez Hajdúhadház kapcsán fogalmazódott, de amiből idézett a képviselő úr, ez a hajdúhadázi nyílt levél, Orbán Viktor miniszterelnök, Pintér Sándor belügyminiszter, Balog Zoltán, Lukács Tamás, Kocsis Máté, Oszolykán Ágnes és Kállai Ernő számára. Ez azt követően íródott, de két nyílt levél van, március 14-én írtunk Pintér belügyminiszter úrnak, április 12-én pedig írtunk mindezeknek a személyeknek, továbbá elküldtük, többek között Kocsis Máté elnök úrnak is, úgyhogy két nyílt levél van. Ha átnézi az anyagot, amit küldtünk, a Magyar Helsinki Bizottság tevékenysége a gyöngyöspatai eseményekkel kapcsolatban, az 1. pont a március 14-ei, a 2. pont pedig az április 12-ei nyílt levél.

Ennyi pontosítás van. Ezt azt követően írtuk, hogy a Jobbik behívta Hajdúhadházra a Polgárőr Egyesületet, majd Pintér belügyminiszter úr azt nyilatkozta, hogy el fognak távozni a településről, majd a Jobbik országgyűlési képviselője ezt cáfolta, és ez volt az a pont, amikor úgy éreztük, hogy ezt a nyílt levelet meg kell írni.

Jelezném egyébként, hogy a március 14-ei Pintér belügyminiszter úrnak írott nyílt levelünkre mind a mai napig nem kaptunk választ. Egyébként, ha azt kérdezzük, hogy az ország lejáratása hogyan is kezdődik, akkor ezt újfent abszolút visszautasítom, hogy itt erről

lenne szó, de azt azért látni kell, hogy első körben a saját belügyminiszterünknek írtunk, akitől sajnálatos módon nem kaptunk választ. Ez tehát mondjuk egy második lépés volt, amikor szintén a magyar közjogi méltóságoknak címzett nyílt levelet egyébként külföldi relevanciával bíró szervezeteknek is eljuttattunk, például az Európa Tanács megfelelő kompetenciával bíró emberi jogi biztosának és így tovább, tehát olyan szervezeteknek, amelyeknek, azt gondolom, legitim feladatuk van ebben a dologban.

Arra a kérdésre már valóban válaszoltam, hogy ezt az ország lejáratajának tartom-e. A határozott véleményem az, hogy ez nem az. Itt legfeljebb aki számára ez kellemetlen lehet, az a mindenkori hatalom, hogyha arról tudósítják a jogvédő szervezetek a közvéleményt, hogy nem látja el megfelelően a feladatát. Ennek a tevékenységnek a célja egyébként az, hogy Magyarország jobban működjön, és az itteni emberek számára, legyenek cigányok, nem cigányok, az emberi jogikat az arra köteles hatóságok megfelelően biztosítsák. Úgyhogy az egyértelmű válaszem az, hogy lejárásra, ilyenfajta rossz hír keltésére senkinek a szándéka nem irányult.

(Nyakó István: Esetleg a pártok érintettsége?)

Azt gondolom, a mi feladatunk a mindenkori hatalom kontrollja, minősítése, ezért ebben a kérdésben azon kívül, amit már elmondtam, az ügy eredetét illetően nem kívánok mást mondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ha bárkinek még kérdése lenne, hogy mi a bizottság létjogosultsága, ha más nem, az, hogy továbbra is gyülekeznek az ellentmondások.

A képviselő úr egy bizonyos kérdésére nem kapott választ. Mielőtt megadom a szót Mirkóczki Ádám képviselő úrnak, ezt szeretném tisztázni, ugyanis éppen a TASZ jelentésének a 10. oldalán olvasható egy passzus, mely szerint a 2011. április 22-i kitelepülés a sajtóban evakuálásként megjelent, vöröskeresztes forrásra hivatkozva. Idézem: „A brit Telegraph is beszámolt róla, hogy a Vöröskereszt közleménye szerint ez az első eset a második világháború óta, hogy a szervezet paramilitáris csoporttól fenyegetett civileket evakuál Magyarországról.” Idézet bezárva.

Ugyanezen a napon, április 22-én születik meg a Heves Megyei Rendőr-főkapitányságon az a jelentés, amelyet az előbb is idéztem, amelyben Selymes főigazgató úr elmondja, szó sincsen evakuálásról, pánikhangulatról. Egy ugyanazon a napon az önök jelentése ellentmondásba keveredik a Vöröskereszt főigazgatójának nyilatkozatával, vöröskeresztes forrásokra hivatkozva.

Mielőtt a főigazgató úrnak megadom a szót, engedje meg, hogy jelentkező képviselők hadd következzenek. Mirkóczki Ádám képviselő urat illeti a szó. Parancsoljon!

MIRKÓCZKI ÁDÁM (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr.

Mivel szerintem minden egyes meghívott vendég elég sok alkalommal érintette a Jobbikot, így azt nem tudom megtenni, hogy szó nélkül hagyjam a tételes cáfolatokat, úgyhogy ezzel is kezdeném, valamint a jegyzőkönyv kedvéért szeretném ismételtlen hangsúlyozni, hogy Farkas Jánossal, a Gyöngyöspatai Cigány Kisebbségi Önkormányzat vezetője által elmondottakat finoman fogalmazva is erősen megkérdőjelezzük, hivatkozom itt a Juhász Péter úr által elmondottakra.

Kezdeném akkor sorban, hogy mi minden hangzott itt el, de olyanokra már nem nagyon szeretnék kitérni, hogy a polgárórség pusztja jelenléte koraszülést okozott és hadd ne soroljam. Ezek olyan elképesztő agyrémekek, hogy kár rájuk szót pazarolni.

Több esetben elhangzott, hogy a polgárórség jogszerűtlenül és ki tudja, még mi módon került Gyöngyöspatára, illetve Hajdúhadházra. Szeretném hangsúlyozni, és kérdezzék meg a Heves Megyei Rendőr-főkapitányság szóvivőjét, aki pontosan azt nyilatkozta, idézem: „A Szebb Jövőért Polgárórség törvényesen, jogszerűen tartózkodik Gyöngyöspatán, nem köteles

beszámolni a rendőrség számára, hogy hol, mikor, hány emberrel járőrözik. Ennek ellenére a Szebb Jövőért Polgárőrség két héten keresztül minden nap percre pontosan megtette.” Ennyit az ő jogszerűtlenségükről.

Kérem a tisztelt meghívottakat – itt nyilván nem mindenkire vonatkozik –, elhangzott, én így fogalmazok, az ominózus balhé vagy dulakodás kapcsán. Kérem azért, hogy a majdnem tragédiával járó lincselést ne hívjuk már dulakodásnak, mert egészen más jelentése van.

Hajdúhadház kapcsán az imént hangzott el, hogy a Jobbik a Szebb Jövőért Polgárőrséget behívta. Szeretném hangsúlyozni, Hajdúhadház egyike azon településeknek, ahol szinte elsőként alakult meg helyi tagokból a Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület, őket nem kellett behívni, ők kezdtől fogva ott vannak. Elhangzott, hogy nem voltak kirívó bűncselekmények sem Gyöngyöspatán, sem pedig Hajdúhadházon. Az orfk.hu honlapról szeretném idézni, és akkor kapaszkodjanak meg, mennyire békés együttélés történik: csak Hajdúhadházon 2011 első félévében három gyilkosság történt, mind a három gyilkosság elkövetőjét a rendőrség elfogta, mind a három esetben az elkövetők cigány származású személyek, és nem kevesebb, illetve több mint 4500 vagyon és személy elleni erőszak történt Hajdúhadházon. 2011 első félévéről beszélünk. Én az gondolom, hogy bármilyen polgárőrségnek létjogosultsága van természetesen törvényesen működni az ilyen súlyos, katasztrofális bűnözés által sújtott településeken.

Az, hogy mennyire lett foglyul ejtve adott esetben Gyöngyöspata vagy éppen Hajdúhadház települések, szeretném hangsúlyozni, hogy csak Hajdúhadház, amely egy 12 000 fős település, több mint 6200 18 év feletti helyi lakos írta alá azt a petíciót, amely a Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület maradását, illetve tevékenységét támogatta, és a 6200-ból több mint 600 cigány származású becsületos, tisztességes helyi lakos, teszem hozzá.

A Vöröskeresztre, azért nem tudom megállni, hogy ne reagáljak. Elhangzott itt a főigazgató úrtól Gyöngyöspata esetében a magyar-roma évtizedes békés együttélés, ilyen kontextusban. Szeretném hangsúlyozni, ez nem egészen így van. Vagy amennyiben az idősök, fiatalok mindennapos leköpdösése, a betörések, az erőszakos zaklatás, az iskolai erőszak, amelyekre mind-mind dokumentált példa van, valamint a mindennapos hídvámszedés önök szerint békés együttélés-e, mert akkor nem vitatkozom önnel, tisztelt főigazgató úr, de azért ezt tegyük tisztába. A helyi emberek kapcsán itt elhangzott, ha jól emlékszem, Juhász úrtól, hogy az itt jelenlévők közül talán ő volt a legtöbbet Gyöngyöspatán. Szeretném hangsúlyozni, én néhány faluval arrébb lakom, Heves megyei képviselő vagyok, ezért egy picit tamáskodnék, melyikünk, hányszor volt Gyöngyöspatán, kivel beszéltünk és kivel nem, ellenben senki nem említette, kizárólag csak a cigányságot, hogy mindig csak őket kérdezték. Én javaslom, különösen a Vöröskereszt esetében, kérdezzék meg a helyi embereket, ne csak a cigány származású helyieket, hanem bárki mást, ugyanis itt most tolmácsolom a gyöngyöspatai és a Heves megyei elég sok ember által közölt véleményt, hogy az eset óta a Vöröskereszt Heves megyében, különösen Gyöngyöspatán potenciális korábbi adományozókat vesztett el, ugyanis ők pontosan tisztában vannak azzal, hogy kiknek nyújtottak önök segítséget. Az, hogy indokolatlanul vagy sem, a bizottság feladata megállapítani, mindenestre én a helyi lakosok kérését tolmácsoltam.

A TASZ számára: itt folyamatosan elhangzott a vonulás, a Jobbik demonstráció, fel kellett volna oszlatni. Szeretném hangsúlyozni, önök a jogászok, nem hiszem, hogy nekem kellene kioktatnom önöket arról, hogy minden egyes jobbikos demonstráció bejelentve, törvényszerűen történt, nem gondolom, hogy felül kellene önöknek írniuk azokat a jogszabályokat, amelyek keretet adnak az ilyen jellegű eseményeknek. Valamint akkor kérdezem, hogy a siófoki felvonulás 2008. 07. 28-án önök szerint feloszlatható lett volna-e, ahol több száz fő cigány származású ember nyílt erődemonstrációval vonult végig a siófoki sétányon, egyértelmű okból?

A Facebookkal kapcsolatban több esetben elhangzott, a bizottság szeretné vizsgálni, hogy külföldi, illetve idegen, más országok sajtótermékei hogyan lettek és kik által tájékoztatva, félretájékoztatva. Azért ne gondolják már azt, hogy a Facebook által terjesztett információ az hiteles és mérvadó. Gondoljunk csak Szanyi Tibor esetére a Ku-Klux-Klánt vizionálta Gyöngyöspatán, sőt több jobbikos képviselőt meg is nevezett, hogy fordított keresztekét égetünk, és hadd ne soroljam, mi minden történt.

Végezetül mindannyiukhoz szeretnék egyetlenegy kérdést feltenni. Tudnak-e, akár Gyöngyöspatán, akár Hajdúhadházon, akár az ország bármely pontján egyetlenegy olyan esetet felsorolni, amikor cigány származású személy vagy személyek által más nem cigány származású személyek sérelmére elkövetett súlyos, több esetben kimondható, rasszista bűncselekmények esetében ugyanilyen vehemensen tiltakoztak-e a bűncselekmény ellen? Ugyanilyen vehemensen a segítségére siettek-e a sértetteknek és a többi? Olaszliszka, Sajóabony és itt van a Nagymező utcai eset, e heti döntés született, ami kifejezetten rasszista. Az Amnesty International többször hangsúlyozta, hogy ők kifejezetten a rasszista cselekmények ellen lépnek fel. Kíváncsi lennék az önök véleményére.

Köszönöm szépen, és elnézést.

ELNÖK: Köszönöm. Tekintettel arra, hogy már több ízben kívánt reagálni a főigazgató úr, először most Selymes Erik főigazgató úrnak adom meg a szót. Parancsoljon!

SELYMES ERIK főigazgató (Magyar Vöröskereszt): Köszönöm, elnök úr.

Szeretném leszögezni, hogy a Magyar Vöröskereszt a genfi székhelyű, két év múlva 150 éves nemzetközi Vöröskereszt magyar nemzeti társasága. Ez két dolgot jelent. Egyszer azt, hogy egy nemzetközi háttérű, a bolygó majdnem minden országában működő szervezet tagjai vagyunk, másrészt magyarok vagyunk, tehát egy ilyen háttérrel, illetve a Genfen keresztül történő nemzetközi kommunikációkban egyrészt semmiféle társtetteshez nincs ahhoz szükségünk, hogy bármiféle véleményt nyilvánítsunk, másrészt ezt soha nem tettük meg, tehát mindig konkrét eseményekre reagálunk, vagy szociális katasztrófákra, vagy, ahogyan mondtam, természeti és ipari katasztrófákra, de azzal, hogy mi bárhol hangulatot keltsünk, vagy aláássuk Magyarországot, egyáltalán nem illik, nem tartozik sem a Vöröskereszt kultúrájához, sem az eszmeiségéhez, sem pedig az elfogadott viselkedésmódjához. Tehát ha a Vöröskereszt le akarta volna mondani, amit nem akar, még egyszer hangsúlyozom, nem is tette, ma sem teszi, és ha valami esetleg a hátrányára válik, vagy valamivel nem ért egyet, a Vöröskereszt azon túl, hogy pártatlan, semleges és független minden országban, és ez különbözteti meg minden más civil szervezettől, együttműködik az adott ország mindenkori kormányával. Ez magyarul azt jelenti, hogy kiemelten közhasznúak vagyunk átvállalunk állami és önkormányzati feladatokat, amit az állam nem szeretne megtenni, vagy nem akar annyi pénzt szánni neki, a Vöröskereszt ilyen szempontból partner, sokkal olcsóbban, a mi általunk bevonzható források és a sok tízezer önkéntes segítségével sokkal olcsóbban, gyorsabban, hatékonyabban a helyszínen, ott, ahol a baj történik, legyen az árvíz vagy legyen az bármi más katasztrófa, tud reagálni.

Megint mondom a vörösiszapot. Október 4-én este 7 órakor teljes védőfelszerelésben, illetve 500 civil számára szintén teljes védőfelszereléssel lent volt a Magyar Vöröskereszt Katasztrófa-elhárítási Csoportja Devecserben, és a mai napig ott dolgozunk. Semmi szükségünk nem lett volna arra, hogy Richard Fieldet előretoljuk, és borzasztóan örülünk annak, hogy lejáratja Magyarországot. Sajnos, Magyarországon sokféleképpen gondolkodunk. Mi úgy gondolkodunk, hogy magyarok vagyunk, humanitárius eszméket vallunk, és ahogyan mondtam, a mindenkori kormánnyal egy vöröskeresztes törvény és egy szokásjog alapján 130 éve együttműködünk. Sokkal inkább jogi szempontból vetődik fel annak az esélye, hogy Richard Field úr élt vissza a Magyar Vöröskereszttel, amikor a Magyar Vöröskeresztre

hivatkozással önmagát önkéntes vöröskeresztesnek nevezte, hangsúlyozom még egyszer, önkéntesnek nevezte magát, tehát semmiféle tisztsége nem volt, nem volt a Vöröskereszt alkalmazottja, nem volt a megbízottja, nem volt a szóvivője, egyszerűen önkéntesnek nevezve magát tevékenykedett Gyöngyöspatán, illetve adta a külföldi sajtónak és egyéb médiumoknak a világgá kürtölt információit egy állítólagos polgárháborús helyzetről. Aki itt él velünk Magyarországon, egészen pontosan érzi, mennyire súlyos volt akkor, ott a cigányság és a szélsőjobb közötti ellentét, de azt is pontosan érzi, hogy ez hála a jó Istennek, még fényévekre van egy polgárháborús helyzettől. Tehát azt, hogy ő ezt miért tette, szerintem tőle kellene megkérdezni.

Még egyszer mondom: sokkal inkább úgy érzem, és ezt adott esetben itt, Magyarországon az igazságszolgáltatás elé viszi a Vöröskereszt, hogy ő élt vissza a Vöröskereszt emblémájával, a magyar emberek és a nemzetközi közvélemény Vöröskeresztbe vetett bizalmával. Ha azt mondta volna, hogy Richard Field üzeni Gyöngyöspatáról, akkor az nyilván sehol nem él meg, és kellett egy olyan szervezet, amelynek nevében elmondhatja a saját maga által fontosnak tartott dolgokat. Pontos fordítva történt a bűncselekmény.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm, főigazgató úr.

A jegyzőkönyv számára szeretném rögzíteni, hogy Richard Field urat meghívtuk a bizottság ülésére, több alkalommal jelezte, hogy nem kíván személyesen megjelenni, pedig lenne pár kérdésünk hozzá.

Mirkóczki képviselő úr még feltett kérdéseket, amelyekre válaszokat vár. Juhász Péter úr következik. Parancsoljon!

JUHÁSZ PÉTER terepmunkás (Társaság a Szabadságjogokért): Köszönöm szépen, elnök úr.

Röviden szeretnék beszélni, nem szeretnék belemenni egy rasszista gyűlöletbeszédbe, ehhez asszisztálni sem szeretnék. Arra szeretném felhívni a figyelmet, ha már Mirkóczki úr azzal kezdte a beszédét, hogy szembesített azzal, hogy Farkas János mit mondott és ő nem, hogy arra hivatkozott, hogy az orfk.hu-n megtalált adatok alapján három gyilkosság történt Hajdúhadházon, s ezek elkövetője roma, én egészen biztos vagyok benne, hogy ez az állítás hamis, nem is kívánok tovább nyilatkozni ilyen témában, mert Magyarországon a mai törvények mellett tudtommal senkinek nem vethető fel az etnikai hovatartozása. Ha önök ezt megtették akár az aláírások gyűjtésénél, akár azt állítva, hogy az orfk.hu-n talált ilyen adatot, akkor azt gondolom, hogy törvényt sértett, vagy a gyűjtőív aláírásakor, vagy a bizottsági meghallgatáson most hazudott. Tehát ez a kettő van, ebbe tovább nem kívánok belemenni, de vérlázító, hogy egy gyűlöletbeszédet hallgassunk egy bizottsági meghallgatáson.

Köszönöm.

ELNÖK: Juhász Úr! Többedszer hívom fel a figyelmét, hogy ez egy országgyűlési bizottság, ennek megfelelően fogalmazzon. Nem az első eset, amikor túllépi azokat a kereteket, amelyek itt, ebben az épületben megszokottak, erre felhívom a figyelmét, főleg, hogy országgyűlési képviselő nyilatkozatáról beszél.

Mielőtt magam is kifejtem az álláspontomat, megadom a szót dr. Karakó László képviselő úrnak.

DR. KARAKÓ LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr.

Tisztelt Bizottság! Selymes főigazgató úrnak szeretnék kérdést feltenni. A nemzetközi helyzetüket teljesen egyértelműen respektáljuk és elismerjük. Az a kérdésem, hogyan kerülhetett Richard Field az önök támogatásával vagy hallgatásával ilyen helyzetbe? Hogyan

nyilatkozhatott ő? Hogyan vihette ilyen rossz útra ezt az ügyet? Ön az első hozzászólásában eleve elhatárolódott tőle, amikor az események történtek. Miért nem történtek a Vöröskereszt részéről ilyen nyilatkozatok, hogy ez nem a mi emberünk, ezt nem így gondoljuk? Lehet, hogy akkor más színezete lett volna az egész eseménynek.

Köszönöm, elnök úr.

ELNÖK: Parancsoljon, főigazgató úr!

SELYMES ERIK főigazgató (Magyar Vöröskereszt): Köszönöm a szót, és köszönöm a kérdését, képviselő úr.

Richard Field 22-én reggel Gyöngyöspatán tette ezt a nyilatkozatát, egy abszolút semleges helyen, közterületen, utcán, nem a Vöröskeresztnél. A Vöröskereszt semmit nem tudott arról, hogy ő oda fog menni, semmit nem tudott arról, hogy ő ott ország-világnak szeretne bármit is üzeni. A Vöröskereszt, ezzel szemben, ahogyan mondtam, reggel 9 óra körül tettem meg azt az MTI-nyilatkozatomat, ami bármikor utánakereshető, és kora délután, 2-3 óra között tettem meg a második nyilatkozatomat, ahol viszont az ön kérdésére konkrétan újra válaszolva elhatárolódtunk attól, hogy itt bármiféle evakuálás történt volna a Vöröskereszt részéről. Még egyszer mondom, Richard Field úrnak semmiféle vöröskeresztes mandátuma nem volt, egyébként nem is tagja a Vöröskeresztnak, tehát ha ezt magáról állította, akkor ez nem volt igaz.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom a szót Pösze Lajos képviselő úrnak, őt Kádár András úr követi majd. Parancsoljon!

PÖSZE LAJOS (független): Köszönöm szépen, elnök úr, megpróbálok rövid lenni, és a jelenlévő szervezetekhez kérdésekkel fordulni, a nagy jogi vitákba nem tudok beszállni, mert a jogvédők több térfélen ültek itt a mai délután során, azokat most nem tudom megválaszolni.

Kérdések. A Vöröskereszttől kérdezném: mégis csak egy kiélezett, politikailag reflektált és feszült helyzetben történt, ami történt, nevezzük bárminek a húsvéti nyaralást. Kérdezem: ennek kapcsán kikkel egyeztettek? Kikkel működtek együtt? Az önkormányzattal, a megyei vezetéssel, a belügyi szervekkel, tehát kikkel beszéltek ezt meg, hogy mire készülnek? A Vöröskereszt nyilván egy önálló szervezet, de azért annyira nem önálló, hogy kiemeljen az összefüggéseiből szituációkat.

A második kérdésem. Ha jól emlékszem, Field úr a nyilatkozatában azt állította, hogy a Vöröskereszt kezdeményezésére történt ez a nyaraltatás. Igaz-e az, hogy önök kezdeményezték? Nem ugyanaz, hogy önöket megkérték, hogy csinálják, vagy önök kezdeményezték. Tehát ezt a részt akarom kérdésként feltenni.

Mennék tovább. A hirtelen vagy nem hirtelen szervezett nyaraltatás költségeire megvolt-e a fedezet a Vöröskereszt akkori, azon a héten meglévő büdzséjében? Milyen forrásokból kellett ezt a pénzt előteremteni, különös tekintettel arra, hogy itt hallottunk felajánlásokat is magyarországi közéleti személyektől, például a volt miniszterelnökről is hallottuk, hogy 1 millió forintot felajánlott. Önöknek ajánlotta fel? Mások is ajánlottak fel? Vagy ha nem, akkor nyilván a válaszból ki fog derülni, hogy nem.

Szeretném megkérdezni az összes jelen lévő szervezetet, hogy a táboroztatás előtti és utána következő egy-két napban adtak-e, túl azon, hogy az Európai Unió ilyen vagy olyan bizottságával munkakapcsolatban, e-mailben, nem tudom, miben voltak, ezen túlmenően Magyarországon vagy a világ bármely részén bármilyen hírügynökségnek valamilyen hivatalos állásfoglalást adtak-e a saját tevékenységükről ebben az ügyben a saját álláspontjukról?

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Mielőtt megadom a főigazgató úrnak a szót, dr. Kádár András úr következik. Parancsoljon!

DR. KÁDÁR ANDRÁS KRISTÓF társelnök (Magyar Helsinki Bizottság): Köszönöm szépen.

Itt egy pár dolog elhangzott, amire reagálnom kell. Az elnök úr kérdezte, vagy hivatkozott a TASZ weboldalán található információra. Az Indexen jelent meg az a nyilatkozat, hogy a Vöröskereszt egyik illetékese a DPA német hírügynökségnek azt mondta, ez az első eset a második világháború óta, hogy paramilitáris szervezettől fenyegetett civileket kell evakuálnia a szervezetnek Magyarországon. Ezt a hivatkozást megtalálják az anyagunk 39. lábjegyzetében, és érdemes lenne esetleg annak utánamenni, hogy ki volt ez az illető, és pontosan mit mondott, hogyan került be a sajtóba ez az információ, mert ami a TASZ oldalán megjelent, az ezzel összecseng, úgyhogy, ha erre kíváncsiak, ennek érdemes lenne utánamenni. Ez az első dolog.

Mirkóczki úrnak azt mondom, agyrémnek nevezte, hogy megindult a szülés. Az a helyzet, hogy ezt a Magyar Köztársaság Ügyészsége nem tekintette agyrémnek, itt ugyanis az történt, hogy egy roma hölgy elindult bevásárolni, és talán a Betyársereg, talán a Véderő, nem tudom melyik szervezet tagjai, hárman követték közvetlen közlőről, és ennek a stressznek a hatására indult meg a szülés. Ezt a Magyar Köztársaság Ügyészsége nem találta agyrémnek. Azért óhatatlanul felmerül a kérdés, ha a Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület a rend fenntartása érdekében volt ott, akkor vajon az ilyen jellegű, mondjuk a roma falusi lakosok rovására, terhére elkövetett cselekményeknél miért nem érezték úgy, hogy közbe kell lépniük?

Ami azt illeti, hogy bejelentett, törvényszerű volt a tüntetés, valóban be volt jelentve a március 6-ai demonstráció, ez önmagában egyébként még nem teszi jogszerűvé. Gaudi úr elmondta, hogy ő a Strasbourg-tól várja az igazságtételt. Pillanatnyilag az a helyzet, hogy a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága döntése értelmében a demonstratív jelleggel egy kistelepülés romák lakta részén, ott kirekesztő jelszavakat, hogy igenis, van cigánybűnözés és hasonló jelszavakat skandáló nagy számú személy fellépése nem felel meg a magyar jog követelményeinek. (*Mirkóczki Ádám: Nem ott volt a demonstráció!*) Jó, helyes...

ELNÖK: Folytassa társelnök úr a hozzászólását, mert öné a szó.

DR. KÁDÁR ANDRÁS KRISTÓF társelnök (Magyar Helsinki Bizottság): Rendben van, szóval a lényeg az, hogyha alkalmazzuk ezeket a jogelveket, és ha önök a törvényesség pártjának gondolják magukat, akkor egészen addig, amíg más döntés nem születik, ehhez tartaniuk kellene magukat, illetve ön sikeresen megcáfolt egy általam nem tett kijelentést, ugyanis én Gyöngyöspata vonatkozásában mondtam azt, hogy a rendőrség információi szerint egy bűnügyi szempontból átlagosnak tekinthető település Hajdúhadház, én ilyet nem mondtam, erről nincsenek információim, de a lényeg az, hogyha majd belepillant a jegyzőkönyvbe, akkor látja, hogy árnyékra vetődött.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Pösze Lajos képviselő úr kérdéseket tett fel Selymes főigazgató úrnak. Megadom a szót. Parancsoljon!

SELYMES ERIK főigazgató (Magyar Vöröskereszt): Köszönöm szépen, elnök úr.

Lehet, hogy nem pont sorrendben fogok válaszolni önnek, de nagyon szívesen teszem. Akkor kezdeném a végén. Az MTI-n kívül az önök által is ismert és többször idézett két

nyilatkozaton kívül semmiféle sajtóközlemény és egyéb információ nem ment ki a Vöröskeresztől. Nagy zárójelben jegyezném meg: amit az előttem szóló úr említett, hogy a DPA német hírügynökség volt, a másik meg egy angol hírügynökség, ugyanakkor a szöveg szinte szóról szóra ugyanaz volt. Nem gondolom, hogy olyan nehéz lenne kinyomozni, hogy ez kitől származott, és hogyan került ki. Jó, zárójel bezárva.

Arra a kérdésre válaszolva, Pösze úr, hogy kaptunk-e pénzt: nem, nem kaptunk semmit, a Vöröskereszt a saját büdzséjéből fizette ezt az akciót, s ennek a közvetlen költsége 3,5 millió forint volt. A másik, hogy politikai, illetve önkormányzati szerveikkel miért nem egyeztettünk. Természetesen egyrészt a vöröskeresztes törvény alapján, másrészt pedig különmegállapodások alapján, együttműködési megállapodások alapján mind a Belügyminisztériummal, mind a polgárőrséggel, mind az Országos Katasztrófavédelemmel együttműködünk, és ez az együttműködés akkor ennyire élő, ha tényleg közös erőkre van szükség, de mivel megvolt rá a lehetőségünk, ezért meg tudtuk szervezni saját hatáskörben ezt a húsvéti hétvégét az ottani romák számára, ezért nem kértünk ehhez semmiféle engedélyt.

Nagyon örülnék, lehet, hogy erről már közben mindnyájan meg is feledkeztünk, tehát ez a hétvége, ez a nyaraltatás, ez a húsvéti vakáció nem politikai ügyként indult, úgy indult, hogy a romák másodjára, harmadjára, már voltak olyan beszámolók is, hogy majdnem két hónapja zajlott ott a szélsőjobboldali erődemonstráció, egyszer a segélyösszegekből, azután ki tudja, milyen pénzekből és nem is akkora létszámban, de más hétvégeken is elhagyták a gyöngyöspatai otthonukat, és harmadszor kérték meg, nem más, a romák kérték meg a Vöröskeresztet, hogy segítsen, és a Vöröskereszt maga határozta el és hajtotta végre ezt az akciót.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen a főigazgató úr hozzászólását. Annyival hadd egészítsem ki, hogy a bizottsági feladat meghatározásának a c) pontja többször került egyáltalán a létjogosultságának a megkérdőjelezésére. A mai bizottsági ülés alapján már világosan látszik, hogy ez egy teljesen konkrét, semmilyen prekonceptiót nem tartalmazó kérdés, hogy ki és miért állította valótlanul azt a Vöröskereszt által hosszú ideje szervezett akcióról, hogy a gyöngyöspatai romák helyszínéről történő evakuálása zajlik. Mi volt ezen pánikkeltés oka és célja? Tehát remélem, ma már odáig eljutottunk, hogy maga a kérdésfelvetés nem kérdőjeleződik meg az elhangzottak alapján.

Megadom a szót Jovánovics Eszter igazgató asszonynak, őt Nyakó István képviselő úr követi majd. Parancsoljon!

DR. JOVÁNOVICS ESZTER, a Romaprogram vezetője (Társaság a Szabadságjogokért): Köszönöm szépen.

Erre annyit reagálnék, én is azt gondolom, hogy ez egy mesterséges problematika, hogy most evakuálásnak, menekítésnek nevezzük, esetleg biztonságosabb helyre történő elszállításnak, de én is azt gondolom, ha jól értettem a Vöröskereszt igazgatójának a szavait, ő azt mondta, hogy az elszállítás oka a Véderő kiképzőtáborától való félelem volt.

A jobbkios képviselő úr kérdésére szeretnék reagálni. Én is úgy tudom jogászként, hogy Magyarországon a bűnelkövetők etnikai adatait nem gyűjti semmilyen szerv, tehát nagyon kíváncsi volnék, hogy a Jobbik és egyéb hozzákapcsolódó szélsőséges szervezetek honnan tudják, hogy a bűnelkövetők romák vagy sem. Én nagyon szívesen visszakérdeznék. Azt gondolom, egy jogállamban megengedhetetlen, hogy etnikai alapon kategorizáljunk bűncselekményeket és bűnelkövetést. Ilyen alapon visszakérdezhetnék, azt hiszem, történtek már Magyarországon elég súlyos bűncselekmények, amelyeket nem romák követtek el, például történt egy sorozatgyilkosság romákkal szemben, rasszista indítékkal, hat roma személyt gyilkoltak meg két éven belül nem roma származású személyek. *(Közbeszólások.)*

Kérdezem én, és ezt visszakérdezhetném, önök milyen bűncselekményekről beszélnek...

ELNÖK: Kérem, a jegyzőkönyv miatt a mikrofonba mondja el a mondandóját, mert nem tudjuk rögzíteni az utókor számára ezeket a fontos dolgokat.

DR. JOVÁNOVICS ESZTER, a Romaprogram vezetője (Társaság a Szabadságjogokért): Tehát azt gondolom, megengedhetetlen egy jogállamban etnikai alapon kategorizálni a bűncselekményeket, és ilyen alapon beszélhetnénk a nem roma bűnözésről is. Egész egyszerűen elfogadhatatlannak tartom, hogy a Parlament épületében ilyen beszélgetés folyjon.

Azt is gondolom, hogy a jogvédő szervezeteknek nem feladatuk minden egyes bűncselekmény miatt felszólalni, mi az etnikai alapú megbélyegzés és a rasszista indítékú bűncselekmények esetében szólalunk fel.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Megadom a szót Móring József Attila alelnök úrnak. Parancsoljon!

MÓRING JÓZSEF ATTILA (KDNP): Köszönöm, elnök úr.

Selymes úrhoz lenne egy rövid, egyszerű kérdésem. Többször mondta azt, hogy a romák kérték, hogy szervezzék meg számukra ezt az utat. Tudjuk-e pontosan, hogy ki, vagy esetleg a tömegből kórusban hangzott-e ez el?

Érdekes fordulatot vett a beszélgetés, mert amikor arról beszélünk, hogy cigány emberek követtek el bűncselekményt, akkor nem mondhatjuk azt, hogy cigány emberek, mert akkor ez kirekesztő, sértő meg egyéb, de amikor a cigány emberek mentéséről van szó, hadd kérdezzem meg, akkor ezt hogyan döntsük el? Hogyan döntsük el, hogy kik a cigányok? Egyik esetben nem lehet, a másik esetben lehet, ha erre valamelyikük tudna válaszolni.

Még egy fél mondatot. Mielőtt végleg itt tényleg eldurvul, csatlakoznék az elnök úrhoz. Arra kérem nagy tisztelettel minden kedves vendégünket, hogy legyenek kedvesek tartózkodni a képviselők minősítésétől.

Köszönöm.

ELNÖK: Jenei Orsolya igazgató asszony jelentkezett annak a kérdésnek a megválaszolására, hogy ők mi alapján döntötték el Móring alelnök úr kérdését, hogy ki roma, illetve ki menekítendő a származása miatt a településről? Az ön válasza után Németh Szilárd képviselő úré a szó.

Parancsoljon, igazgató asszony!

JENEI ORSOLYA igazgató (Amnesty International Magyarország): Alelnök úr, ez nagyon egyszerű. Csak azt szeretném tisztázni, lehet, hogy talán egyszer mégis csak definiálni kellene az alapvető dolgokat. Az emberi jogokat az államok találták ki, hogy magukra nézve kötelezően teljesíteni fogják. Az, hogy az elkövető vagy az áldozat, ön azt kérdezi, mi milyen alapon különböztetjük meg, hogy roma vagy nem roma, de nem erről van szó. Ami itt felmerült, az a gyűlölet-bűncselekmény.

Nem tudom, tudják-e a különbséget egy gyűlölet-bűncselekmény és egy bűncselekmény gyanúja között. Az egyik az, hogy valakit a gyűlölet-bűncselekménynél a valós vagy vélt hovatarozása miatt támadnak meg. Ez egy sokkal súlyosabb, sokkal katasztrofálisabb bűncselekmény a társadalom számára, aminek ön is az áldozata lehet, ön is, bárki az áldozata lehet. Alapvetően ami miatt mi bízunk benne, hogy civil szervezeteket

meghívtak, az az, hogy növelik a tudásukat a tekintetben, hogyan lehetne az ilyen helyzetet elkerülni. Ugyan a mandátum szerint pontosan megvan határozva, hogy az evakuáció törvényét vagy az evakuáció körülményeit kell-e vizsgálni, vagy kinek az érdeke. A sajtó előtt ugyan az van, hogy minden egyes magyar állampolgár érdeke, mert minden egyes magyar állampolgár érdeke az, hogy javuljon a helyzete, ő védve legyen az ilyen típusú bűncselekménnyel kapcsolatban.

Tehát igazából, ha nem volt eddig világos, akkor most egy mondattal lezárom: itt arról van szó, hogy embereket azért érhet támadás Magyarországon, mert valamilyen csoporthoz tartoznak, ez bármilyen csoport lehet, a lényeg az, hogy a támadás arra vonatkozik.

Azt szeretném, és ebben nyújtottunk segítséget nagyon sok szempontból Magyarország és a hatóságok számára, hogy javuljon a helyzet, minden egyes ember biztonságban érezhesse magát itt ma.

Köszönök.

ELNÖK: Németh Szilárd képviselő úré a szó. Parancsoljon!

NÉMETH SZILÁRD ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr.

Selymes főigazgató úrtól szeretnék kérdezni, hogy végre pontot tegyünk arra, hogy mikor kezdődött a szervezés, mert gondolom, vannak dokumentumok önöknél, meghívó, ajánlatkérés, megrendelő, számla. Szerintem, ha ezek nem titkosak, kérem, bocsássa a bizottság rendelkezésére, mert én még ilyeneket nem láttam, és pontosan tudni fogjuk a dokumentumok alapján, hogy ez az úgynevezett húsvéti utaztatás mikortól datálódik, mikortól szerveződött, mert ha már mégiscsak elkezdtek márciusban, akkor egy márciusi megrendelő van, ha nem márciusban, akkor egy későbbi megrendelő van, azokon szoktak dátumok lenni, mert a számviteli törvény ezt előírja. Köszönöm, főigazgató úr, a segítségét.

Jeney Orsolya igazgató asszonytól és Jovánovics Eszter programvezető asszonytól szeretnék megkérdezni, tényleg, hogyan, milyen alapon döntenek el, hogy ki cigány származású és ki magyar származású? Például a TASZ-nál van egy program, amit önök ketten felügyelnek, nem tudom pontosan, mi a neve, roma felzárkóztatási program? (*Dr. Jovánovics Eszter: Romaprogram.*) Romaprogram. Abban kik vehetnek részt, és önök egyáltalán vezetnek-e nyilvántartást? Csak azért, hogy ne legyen kettős a történet. Higgyék el, azok közé tartozom, akik elítélik azt a fajta felvonulást, amit egyenruhában szervezetek megtesznek ezeken a helyeken, de szerintem a kettősbeszédnek, a kettős megítélésnek mindenhol ki kell szűrődnie. Olyat ne mondjanak másoknak, amit például önök egyébként használnak. Megkérdezem: honnan lehet tudni, ki cigány, ki nem cigány, ki roma származású, ki nem roma származású, önök honnan tudják? Legyenek szívesek felvilágosítani, mert nagyon érdekelne.

Köszönöm.

ELNÖK: Először Selymes főigazgató úrnak adom meg a szót, gyakorlatilag az ügyrendi javaslatra adjon választ, utána pedig az igazgató asszonyé, a programvezető asszonyé a szó.

Parancsoljon!

SELYMES ERIK főigazgató (Magyar Vöröskereszt): Köszönöm szépen.

Először Móring József képviselő úrnak szeretnék válaszolni. Tehát az ottani romák, ha úgy tetszik, kórusban, nyilván szótölcsérekén keresztül, de tucatjával kérték ezt a fajta elutazási lehetőséget. Már többször hangsúlyoztam, csak erre még nem hallottam reakciót, ők már más szervezettel is elutaztak ez alatt a majdnem két hónap alatt, és utána jött a megkeresés konkrét kéréssel, és elsősorban a pénzhiányra való hivatkozással.

Önnek pedig úgy szeretnék válaszolni, kérem, segítsen, elnök úr, úgy emlékszem, egyrészt már nyilatkozatban, de az is lehet, hogy másolatban rendelkezésre bocsátottuk a megrendelőket, illetve a számlákat is, de lehet, hogy egy másik szervhez küldtük el. 19-én mentek ki az ajánlatkérések, 20-án mentek ki a megrendelők, de még egyszer hangsúlyozom, a konkrét megrendelés nyilván nem történik jóval az esemény előtt, viszont hetek óta fontolgattuk ennek az akciónak a végrehajtását, illetve az elvetését.

Köszönöm.

ELNÖK: Dr. Jovánovics Eszter kisasszonynak adom meg a szót, a Romaprogram vezetőjének. Parancsoljon!

DR. JOVÁNOVICS ESZTER, a Romaprogram vezetője (Társaság a Szabadságjogokért): Köszönöm szépen.

A válaszom az, hogy mi a hozzánk forduló ügyfelek esetében soha nem vizsgáljuk az etnikai vagy egyéb hovatartozásukat, nem különböztetünk meg semmiféle származás alapján.

A gyűlölet-bűncselekményekről pedig tudni kell azt, hogy nem az az érdekes, hogy a személy, akivel szemben elkövetik, milyen hovatartozású, hanem mit gondol róla az elkövető. A tényállásban magában is benne van, hogy valamilyen csoporthoz tartozása vagy vélt tartozása miatt követik el vele szemben. Teljesen irreleváns, hogy az az adott személy, akivel szemben a Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület adott esetben egy erőszakos cselekményt elkövet, hogy ő roma származású-e vagy sem, a lényeg az, hogy a cselekmény indíttatása, motivációja az, hogy azt gondolja róla, hogy ő roma.

A mi Romaprogramunk elnevezése az, hogy Romaprogram, nemcsak romáknak, pontosan azért, mert ezzel szeretnék szemléltetni azt, hogy mi az emberek között etnikai hovatartozásuk alapján nem kívánunk különbséget tenni.

Köszönöm.

ELNÖK: Kádár András társelnök úr a szó. Parancsoljon!

DR. KÁDÁR ANDRÁS KRISTÓF társelnök (Magyar Helsinki Bizottság): Köszönöm szépen.

Az egyik dolog az, hogy Pösze úr kérdésére elmulasztottam válaszolni. Nem tájékoztattunk semmiféle hírügynökséget az álláspontunkról az elutaztatást követő időszakban, tehát erre nemleges a válasz.

Móring úrnak mondanám: ezt a különbségtételt, amikor az elkövetőről avagy az áldozatról van szó, a magyar büntető törvénykönyv teszi meg, illetve a magyar adatvédelmi szabályozás, amely értelmében az elkövetők etnikai hovatartozását, szerintem helyesen, nem lehet nyilvántartani.

A Btk. Jovánovics Eszter által ismertetett szakasza pedig úgy szól, hogy aki mással szemben valamilyen nemzeti, etnikai, faji, vallási csoporthoz, a lakosság egyes csoportjaihoz tartozása vagy vélt tartozása miatt követ el valamiféle erőszakos cselekményt, az követi el a bűncselekményt. Az Országgyűlés egyébként pont a gyöngyöspatai események hatására elfogadott egy Btk.-módosítást, amely ezt a védelmet kiterjeszti. Ennek az indokolása úgy szól: „Elszaporodtak azok a magatartások, amelyek ugyan nem érik el a közösség tagjai elleni erőszak tényállásában jelenleg szankcionált erőszakmértéket, azonban az egyes nemzeti, etnikai, faji, vallási csoportok tagjaiban jogos félelmet, riadalmat keltenek.” Úgy tűnik, a Fidesz-frakció, a KDNP, mindazok, akik ezt megszavazták, ezt a fajta különbségtételt valamiért legitimnek tartják, egyébként szerintem az is.

Köszönöm.

ELNÖK: Mirkóczki képviselő úr a szó. Parancsoljon!

MIRKÓCZKI ÁDÁM (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr.

Részben az elnök úr a nevemben is már kikérte, de szeretném nyomatékosan hangsúlyozni: mégis kinek képzelik önök magukat, hogy egy 17 százalékos parlamenti pártot, 855 000 ember szavazatával a Magyar Országgyűlésbe küldött pártot folyamatosan minősítsenek, és olyan cselekményeket prejudikálnak vagy foglalnak mondatba, mint például az imént, hogy a Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület valamelyik tagja által elkövetett... Mondjon egyetlen konkrét példát! Nem történt ilyen, kérem, ilyeneket ne mondjanak!

A másik. Elhangzott, sőt, én már meg is lettem fenyegetve, hogy Btk.-s kategória, hogy honnan tudjuk a három konkrét gyilkossági eset elkövetőit. Onnan, hogy konkrétan az egyik országgyűlési képviselőnk Hajdúhadházon lakik, és amikor egy ilyen kistélepülésen gyilkosságok történnek, majd az elkövetőket elfogják, azt nagyon nehéz nem tudni. Nem Budapestről beszélek, hanem egy kistélepülésről, hogy ki az elkövető. Innen tudjuk. Nem listázunk, nem vezetünk semmit.

Tekintettel arra, hogy nem tudtak egyetlenegy olyan, egyrészt többségükben nem is kaptam választ önöktől az egyetlenegy kérdésemre, és nem is hallottam egyetlenegy olyan esetet sem, amikor önök, nevezzük úgy, hogy a másik félt védték volna, akkor valamilyen szinten mégiscsak etnikai alapon döntenek önök is, vagy akkor mondjanak egyetlenegy konkrét esetet, ez volt a kérdés. Ez volt a kérdésem, hogy tudnak-e egyetlenegy olyan konkrét esetet, amikor ugyanezzel a vehemenciával rasszista indítatásból elkövetett bűncselekmény áldozatainak segítenek, vagy kongatják a vészharangot? Én segítek, itt van a Nagymező utcai eset. Lehet, hogy önök biztosan jobban tudják a részleteket.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kezdünk elkanyarodni a témától. Nem feltétlenül szükséges ezt a kérdést megválaszolni, mert nem tartozik az eseti bizottság feladatkörébe.

Dr. Jovánovics Eszter jelezte hozzászólási szándékát a képviselő úr mondandója közben. Parancsoljon, öné a szó.

DR. JOVÁNOVICS ESZTER, a Romaprogram vezetője (Társaság a Szabadságjogokért): Igen, elnézést, csak azt akartam mondani, hogy nem egy konkrét esetről beszéltem, de tudok konkrét esetet, el lehet egyébként olvasni a honlapunkon és a blogunkon, tehát ez az a három eset, amiben feljelentést tettünk, ez egészen konkrét. Erről ennyit tudok mondani. *(Közbeszólásra:)* Nem tudom pontosan, kicsodák, mindenesetre egyenruhás személyek, akik ott, Gyöngyöspatán jelen voltak.

ELNÖK: Nyakó István képviselő úr a vélemény rovatban. Öné a szó, parancsoljon!

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr.

Itt van a határozati javaslat, ennek alapján legyen határozatunk, nézzük, hogy legalább is én mit tudtam meg, és rögzítsük a jegyzőkönyv számára.

Legelőször is, Juhász úr, valóban nem szerencsés bizottsági ülésen minősíteni az országgyűlési képviselőket, viszont ezt magánszemélyként vagy annak a cégnek a nevében, amelyiket képviseli, az ajtón kívül megteheti. Ilyen szempontból helyes volt az elnök úr észrevétele, de azért, hogy maradjon nyoma annak, én országgyűlési képviselőként, amit ön nem tehetett meg, én megtehetem. Nem tudom megismételni az ön mondatait, de nyugodtan idézheti tőlem is, maximálisan egyetértek önnel.

Annál is feltűnőbb ez a dolog, és annál is idevágóbb, mivel ebben a pillanatban is, ebbe az ülésterembe, bár kevesen férünk el, azért csak be tudott ülni egy Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület mellénye, talán elkerülte az elnök úr figyelmét.

Nos, a határozati javaslat, Selymes Erik főigazgató úr. Én olvasom itt a cikkeket, hirtelen kettő is idekerült a szemem elé, van itt internet-elérhetőségi lehetőség. Az egyiket Sziijártó Péter szóvivő mondja, méghozzá 2011. április 22-én, 15.36, MTL. Sziijártó Péter, a miniszterelnök szóvivője szerint jól látható hazugságok azok a híresztelések, amelyek szerint bármifajta hirtelen szükségből elkövetett kitelepítésről vagy bármi másról lenne szó Gyöngyöspatán. Mint, mondta, konzultáltak a Vöröskereszttel, miután ilyen hírek röppentek fel és a többi. Ezt némiképp valóban el lehet mondani reggeli nyilatkozatának, de azután van itt egy másik zavaró hír, szintén 22-én, Balog Zoltán államtitkár úr meglátogatta Csillebércen azt a közel 200 embert, akik oda kirándulhattak, fogalmazzunk így. Itt arról beszél Haraszi István, aki a Csillebérc Kft.-t üzemelteti, hogy neki bizony önök a hét elején szóltak arról, hogy egy ilyen nagyobb kontingens érkezik, ráadásul egy tavaszi szünetes időszakban, amikor táborhelyek már nem nagyon vannak, hál' Istennek, itt volt.

Ezt támasztja alá, hogy 19-én döntöttek erről a kérdésről, hogy egyébként az az úr, aki a Vöröskereszt tanácsadójának adja ki magát, ezzel kapcsolatban biztosan van véleménye, Mezei Istvánnal volt lent, Field úrral 19-én ketten mentek le, és ott hallották egyébként a polgármester úrtól, hogy milyen helyzet alakult ki, ezek után ők közösen hívták fel önt, legalább is az eddig előkerült papírokból, hogy itt probléma van, és ennek hatására döntöttek önök is arról, hogy ez az utaztatás valósuljon meg. Hozzáteszem, a zárt ülésen ezzel kapcsolatban elhangoztak a különböző hivatalok részéről információk, szerintem azokat majd meg kell nézni azon a zárt ülésen, amikor majd beszélhetünk ezekről a kérdésekről, ez teljesen természetes. Hozzáteszem rögtön, le a kalappal a Vöröskereszt múltbéli, jelenbéli és jövőbéli teljesítménye előtt. Pontosan értem azt, hogy önnek nemcsak a jelen helyzetben van felelőssége, bár hozzáteszem, a jelen helyzetben is, mivel támogatásból élnek, talán a jövővel kapcsolatban is megfontoltabban beszél ezekben a percekben.

Magyarország megítélésével kapcsolatban, hogy ki rontotta, ki nem rontotta, kedves képviselőtársaim, ha ezen pontok alapján bármelyik jogvédő szervezetet részünkről vagy a parlament részéről bírálát éri, az nagyon kellemetlen lesz, az lesz a nagyon ciki, és az lesz a Magyar Köztársaság vagy Magyarország számára súlyos következményekkel járó, legalább is megítéléssel kapcsolatban. Ezek a szervezetek akkor is végezték a dolgukat, amikor az elmúlt 8 évben adott esetben éppen nekem kellett kiállni, hogy mondjak valamit a bírálaturkra, vagy akkor is végezték a dolgukat, amikor Szászfalvi államtitkár úr, akkor még az emberi jogi bizottság elnökeként, adott esetben Balog Zoltán államtitkár úr akkor még bizottsági elnökként odahívta ezeket a tiszteletre méltó szervezeteket, és nagyon súlyosan az orruk alá dörgölték azokat a problémákat, amelyek éppen abban az időszakban véleményük szerint nem javították az ország külföldi megítélését. Ezt tudomásul kell venni, hölgyeim és uraim, és meg kell fogadni azokat a tanácsokat, amelyeket adnak, hogy azután a dolgok menjenek tovább, de szerintem az nem helyénvaló, hogy ezeket az embereket, ezeket a szervezeteket elítéljük.

A továbbiakban pedig tulajdonképpen tőlük csak egy politikai szervezettel kapcsolatban hallottam nem elmarasztaló ítéletet, hanem annak nyomát vélték felfedezni, hogy bizony az ujjlenyomatuk rajta van a gyöngyöspatai események krízishelyzetté való fokozódásán, de az nem az LMP és nem a Magyar Szocialista Párt.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. A jegyzőkönyv számára kénytelen vagyok megjegyezni, képviselő úr, nem látok a bizottsági feladatkörökben olyat, hogy a jelenleg meghívott szervezeteket el kellene, hovatovább el tudnánk ítéltetni. Nem ítélni vagyunk itt, szeretném felhívni a figyelmet, hogy meghallgatáson vagyunk, ahová meghívtuk ezeket a

szervezeteket, hogy mondják el az álláspontjukat és a tapasztalataikat a gyöngyöspatai eseményekről. Nem kell ezen különösebben megsértődni. *(Nyakó Istvéán: Elnézést, én értettem félre.)*

Hovatovább azt gondolom, ez így van rendjén, hogy mindenki, aki abban az eseménysorozatban bármilyen szerepet vállalt, vagy kinyilvánította a véleményét, akár itthon, akár külföldön, akármilyen formában, meghívást kapjon. Ezért ülünk itt. Nincs szó ítéletekről meg semmiről, és szeretném, ha sem önök, miután egyébként a meghívottak oly gyakran elmondták az elmúlt fél évben, sem a parlamenti képviselők nem beszélnének prekoncepciókról, ítéletekről, mert, mint látják, lehetőséget kaptak, hogy elmondják a véleményüket. Az más kérdés, hogy én magam és szerintem jó pár képviselőtársam is egyre több ellentmondást vél felfedezni ebben az egész gyöngyöspatai eseménysorozatban, és tetszik, nem tetszik, ezt tisztázni szükséges, hiszen éppen egy európai uniós soros elnökséget betöltő Magyarországon történt ez az eseménysorozat, ami megint csak tetszik, nem tetszik, bizony nem tett jót hazánk hírnevének. Lehet ezen hóbörögni és mindenfélét csinálni, de ezek tisztázandó kérdések, azzal együtt egyébként, hogy azok az események, amik ott történtek, bizonyos politikai pártokhoz köthető kapcsolódásokkal ugyan nem fordulnak elő a jövőben többet, és hogyan garantáljuk egyébként mind az alkotmányos alapjogok, mind pedig a közrend maximális és széles körű védelmét a magyar településeken. Ezekről beszélni kell, nem kell elszaladni meg minősíteni egymást, meg sértegetni, meg olyan ügyeket idekeverni, ami nem tartozik ide, amiről egyébként szívesen nyitnék egy külön vitát, de most nincs itt a helye.

Egyébként azt a retorikát, ami megtéveszti a közvéleményt, és olyan képet fest erről a bizottságról, mint amilyen, önök is látják, nem valós, azt ne használjuk, azzal együtt egyébként, hogy most nyilvános ülésen vagyunk, és a sajtó jelenléte mindenkit segít tisztán gondolkodni és tisztán válaszolni ezekben az ügyekben, hiszen nyilván a közvélemény véleménye vagy az üzenetek hozzájuk való eljuttatása meghatározó lehet, hiszen Magyarországon nagyon sok embernek ma is teljesen más él a fejében a gyöngyöspatai eseményekkel kapcsolatban, mint az a valóság volt. Itt jegyzem meg, hogy lassan már mi sem tudjuk, mi volt a valóság, hiszen a múltkori ülés és a mostani ülés között én magam legalább hat ellentmondó nyilatkozatot véltem felfedezni, tehát szükségét látom még annak is, hogy akár a novemberi 20-ai határidőt, ameddig a jelentést le kell tennünk, meg kell hosszabbítanunk, kérnünk kell erre az Országgyűlést, mert nem látom reális esélyét annak, hogy addigra egy helytálló és valamennyi elemében pontos jelentést tudnánk letenni az Országgyűlés asztalára, márpedig ez a közös érdekünk, ha egyelőre úgy tűnik, hogy más nem is, de ennek mindenképpen közös érdeknek kell lennie.

Elnézést a kis kitérőért. A képviselő úr hozzászólást fogalmazott meg, ezért válaszolni nem kell rá.

Reagálásra megadom a szót Selymes főigazgató úrnak. Parancsoljon!

Reflexiók

SELYMES ERIK főigazgató (Magyar Vöröskereszt): Köszönöm szépen, elnök úr.

Pár szót a Vöröskeresztről. A Vöröskereszt 2005 óta sajnos, már nem tud létezni az állami támogatásból, mert annak összege évről évre olyan drasztikus módon csökken, hogy az éves költségvetésünk 2011-ben 87 millió forintot tesz ki, ezzel szemben a 4,5 milliárd forint a normatívából, adományokból jön össze, ebből tudjuk végrehajtani a segélyakcióinkat.

Itt a jobboldalt képviselő képviselő uraknak és a többi érdeklődőnek mondom emlékeztetőül, hogy a Vöröskereszt ezelőtt másfél évvel Magyarosi Árpád holttestét is hazahozatta, ugyanígy adományokból, illetve akkor csak adományokból, amikor ezt kérte Magyarosi Árpád édesanyja és a testvére. Hazahozattuk, akkor természetesen ez a politikai paletta másik oldalán ülőknek nem tetszett. Most jön a lényeg: Gyöngyöspata dilemmája

számomra az volt, és ez tartott mondjuk 3 hétig, és nem az, hogy megírunk egy megrendelőt, hogy mit akarunk Gyöngyöspatán, engedünk-e az ottani cigányok kérésének, és szervezünk egy húsvéti táboroztatást, vagy kivárjuk az események végkifejletét, és vöröskeresztes módra tájkép csata után, odamegyünk száz önkéntessel, és mind a felvonuló szélsőjobboldali erők, mind a cigányoldalon sebesültek sebeit kötözzük, ellátjuk őket, képessé tesszük őket a mentőautóval, helikopterrel való szállításra, próbáljuk az anyákat, a sokkos állapotban lévő polgári lakosságot megnyugtatni. Ez volt a főigazgatói dilemma.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm.

Tisztelt Bizottság! Én szeretnék egy kérdést feltenni a TASZ képviselőinek. Önök szerint a gyöngyöspatai események során Richard Field kapcsolatban állt-e az LMP-vel?

DR. JOVÁNOVICS ESZTER, a Romaprogram vezetője (Társaság a Szabadságjogokért): Fogalmam sincs róla.

ELNÖK: Akkor egy másik kérdést is hadd tegyek fel. Az elmúlt ülésen fültnaui lehattünk annak, hogy az állami szervek vezetői, illetve a helyi vezetők, egészen pontosan ifjabb Farkas János, a kisebbségi önkormányzat vezetője, róla már volt szó, Tóth Mihály, a Gyöngyöspatai Polgárőr Egyesület vezetője – ez nem összekeverendő a Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület vezetőjével –, Matalik Ferencné, Gyöngyöspata alpolgármestere, Farkas Flórián úr, az Országos Roma Önkormányzat vezetője a jegyzőkönyv tanúbizonysága alapján úgy nyilatkoztak, hogy Richard Field úr nem vette fel velük a kapcsolatot, hovatovább például Farkas Flórián azt mondta, ő többször kereste, és a mai napig nem tudta utolérni. Abban az időben többek hívták őt, és próbáltak vele egyeztetni, hogy honnan jött az ötlet, meg egyáltalán mire készül, mit szeretne.

A kérdésem úgy hangzik, hogy önök a helyi vezetők közül, akár az akkor még pozícióban lévő vagy a tisztségét betöltő polgármesterrel vagy Matalik Ferencné alpolgármesterrel vagy Tóth Mihállyal vagy bárkivel felvettek-e kapcsolatot, vagy voltak-e legalább olyan helyzetben, hogy informálisan tudtak beszélni az ott történekről, az ott kialakult helyzetről, arra kerestek-e közösen megoldást? Ha igen, voltak ilyenek, akkor kik voltak ők, akikkel önök kapcsolatban álltak, mint civil jogvédő szervezetek?

Juhász úr, öné a szó, parancsoljon!

JUHÁSZ PÉTER terepmunkás (Társaság a Szabadságjogokért): Próbálok tárgyilagos lenni. Megpróbáltam mindenkivel kapcsolatba lépni. Ahogy leérkeztünk, nem rögtön az első nap, a következő napon találkoztam a polgármester úrral, Tábi László úrral, aki akkor már visszalépett.

Hogyan kerültem egyáltalán oda? A TASZ úgy került oda, hogy 5, azaz öt darab megkeresést kaptunk ezzel kapcsolatban, hogy itt valamiféle jogsértések elszenvedői a helyi lakosok. Itt egy másodpercre térnek csak vissza Mirkóczy úrra. Mi, jogvédők úgy dolgozunk, ha hívnak, akkor megyünk, amikor nem hívnak, akkor nem megyünk. Amikor a rendőrség eljár egy egyén ügyében, akkor jellemzően nem szoktak hívni minket, amikor a rendőrség nem jár el, akkor szoktak hívni, ebből fakadhat ez a különbség, hogy nem tudunk olyan ügyet mondani, amikor a rendőrség ne járna el egy ilyen típusú rasszista bűncselekménnyel kapcsolatban, legalább is minket nem értesítettek, de már visszakanyarodom a dologra.

Leültünk a helyi polgárőr... Ez változott, sajnos, ezt talán jobban is tudják, hogy érdemes-e őket kérdezni. Először egy... bocsánat, nem tudom a teljes nevét, Miléna, Murányi Miléna volt az, akivel engem először összehoztak, mint helyi polgárőrrel, egy Szebb Jövő

valaki, azután egy következő vele való találkozásnál már nem volt Szebb Jövős, ezt most nem tudnám időben megmondani, hogy mikor történt ez a váltás, az első találkozásunkkor így volt.

Voltam egy közrendvédelmi fórumon, ahol kifejezetten ez volt a kérdés, hogy milyen módon előzhető meg mindenféle további atrocitás. Ezen jelen volt a polgármester úr, a jegyző, a Gyöngyös városi rendőrkapitány, bár azt hiszem, ő nem volt ott, hanem a helyi rendőrség. Egyébként nála is jártam külön, tehát a gyöngyösi kapitányságvezetővel többször egyeztettem. Ezen a közrendvédelmi fórumon még ketten ott voltak, akik ott szolgálatot teljesítettek, ezenkívül ott volt még Tóth Mihály úr, aki a másik polgárőrség vezetője volt, illetve vele volt a helyi polgárőrök közül még két ember. Ott volt ezen a gyűlésen – segítenének, hogy milyen egyesület? – a Baráti Kör nevű egyesület képviselője, aki pont a polgármester-helyettes asszony. Tehát voltak ilyen beszélgetések is, és én ezekkel az emberekkel egyesével többször, számos alkalommal találkoztam, így módomban volt Juhász Oszkár későbbi polgármester úrral is részt venni egy egyeztetésen. Én magam voltam jelen akkor is, amikor az ENSZ emberi jogi különmegbízottja, nem a mi megkeresésünkre, ez egy kérdés volt, és kaptunk az ENSZ-től értesítést, hogy érkezik, és szeretne volna, hogy körbevigyük Borsodban, és vele együtt szintén ugyanilyen körben különböző emberekkel találkoztam.

Nagyjából most megpróbálom összefoglalni. Ezek nem egy alkalmak voltak, hanem mind a rendőrkapitány úrral, mind a megyei rendőrkapitány úrral is egyébként telefonon egyeztettem. Megkerestük Pintér Sándor urat is, illetve az általa tartott fogadóórán szintén jelen voltam, és elmondtuk az ottani eseményeket, tehát folyamatos volt az egyeztetés. Voltunk ezenkívül Balog Zoltán államtitkár úrnál. Azt hiszem, nagyjából ezek azok a személyek, akikkel személyesen találkoztam, ezenkívül még Pintér Sándor úrnál – hogyan mondjam, nem tudom, ez hogyan működik a rendőrségen belül, mi utasítva voltunk-e – Eiselt Györggyel találkoztunk a Belügyminisztériumon belül, ahol szintén a folyamatban lévő ügyekről folytattunk beszélgetést. A témában ezek voltak a személyes találkozóim.

ELNÖK: Csak a pontosítás végett. Említette, hogy öt megkeresésük érkezett a jogsértések miatt. Ezek szóban vagy írásban érkeztek? Lehet-e tudni, hogy kiktől?

JUHÁSZ PÉTER terepmunkás (Társaság a Szabadságjogokért): Dátumot most nem tudok mondani, de a telefonlistából könnyen visszakereshető. Ha jól emlékszem, bár a nevekkkel nem voltam tisztában, de abban biztos vagyok, hogy Farkas volt az illető, Farkas János, illetve valószínűleg Farkas Pál volt az a kettő, aki telefonon hívott. Én akkor egy másik ügyben jártam el. Ha nagyon muszáj, talán ezt is vissza tudom követni a naptárak alapján, hol jártam szintén Borsodban, csak bennem van a kép, hogy ott jött meg az első két megkeresés, utána pedig még a családtagok hívogattak, illetve, ha jól emlékszem, közvetlenül a TASZ-hoz jött egy megkeresés, egy kollégám, Setét Jenő, aki ma már nem dolgozik a TASZ-nál, de még őt is keresik. Ő jó régen aktivista volt, az ismeretségei által szintén kaptunk értesítést, hogy igény lenne a segítségünkre a helyi roma lakosság részéről.

ELNÖK: Tehát akkor leginkább szóbeli megkeresések voltak. *(Juhász Péter: Igen, telefonos.)*

Kérdezem a tisztelt bizottság tagjait, van-e kérdés, hozzászólás, vélemény? *(Nyakó István: Elnök úr, lehet egy kérdésem?)* A képviselő úrnak lehet kérdése. Parancsoljon!

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): Nagyon kedves, elnök úr.

Harangozó képviselőtársam javasolta a múltkor, hogy esetleg megvizsgálják az első titkos, zárt ülésünk minőségét. *(Jelzésre:)* Igen, akkor folyamatban van a feloldás.

Köszönöm szépen.

Elnöki zárszó

ELNÖK: Erről a minősítőnek kell nyilatkoznia, a kérelem folyamatban van.

Megköszönöm a vendégeinknek, hogy eljöttek, meghívottként elmondták a véleményüket és álláspontjukat, nem kizárva egyébként, lehet, hogy még egyszer majd igyekszünk rabolni az önök idejét, de köszönjük, hogy a bizottság szolgálatára álltak és rendelkezésére.

Köszönöm a bizottsági tagok munkáját, kedves vendégeinknek a türelmét, és további szép napot kívánok önöknek.

(Az ülés befejezésének időpontja: 17 óra 35 perc)

Dr. Kocsis Máté
elnök

Jegyzőkönyvvezető: Gálné Videk Györgyi